

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 4 DECEMBER 2025

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 4 DÉCEMBRE 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 18 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever, Maxime Prévot, Bernard Quintin, Theo Francken.

01 **Minuut stilte ter nagedachtenis van Danfo Van der Velden, Belgisch soldaat gesneuveld in dienst van de vrede**

01 **Minute de silence en hommage à Danfo Van der Velden, militaire belge décédé au service de la paix**

De **voorzitter** (*voor de staande vergadering*): Collega's, wij brengen hier geregeld huldes bij overlijdens. De hulde van vandaag heeft gezien de leeftijd van de betrokkene een bijzonder cachet.

Het is met uitermate diepe bedroefdheid dat wij de plenaire vergadering moeten openen met een minuut stilte. Op 29 november jongstleden is immers soldaat Danfo, Marco Van der Velden, militair bij het Bataljon Artillerie van Brasschaat, in Vilnius overleden aan de gevolgen van verwondingen die hij opliep tijdens een oefening met mortieren. Onze jonge militair was in Litouwen in het kader van de missie Forward Land Forces ter verdediging van de oostelijke grenzen van het NAVO-bondgenootschap.

Danfo Van der Velden was amper – laat het tot u doordringen – 22 jaar oud. Hij sneuvelde in dienst van de vrede, het meest kostbare goed dat er is.

Namens de Kamer van volksvertegenwoordigers heb ik dan ook mijn diepe medeleven betuigd aan zijn familie, zijn vrienden en zijn collega's bij Defensie.

Je donne à présent la parole au ministre de la Défense, M. Francken, pour s'exprimer au nom du gouvernement.

01.01 Minister **Theo Francken**: Mijnheer de voorzitter, beste Kamerleden, vandaag staan we samen stil bij het tragische verlies van soldaat Danfo Van der Velden, die afgelopen zaterdag het leven liet bij een oefening in Litouwen. Danfo was amper 22 jaar. Zijn kameraden in zijn eenheid kenden hem als een goedlachse jongen met een gouden hart. Zijn plotse dood is bijzonder hard aangekomen bij het Bataljon Artillerie van Brasschaat.

Nos soldats travaillent chaque jour pour notre sécurité. Ils doivent suivre des entraînements intenses avec de vraies munitions, ce qui n'est pas sans danger. Même en temps de paix, ils risquent leur vie pour nous. Leur engagement mérite donc notre plus grand respect.

Laten we soldaat Danfo Van der Velden samen eren met een minuut stilte.

Le **président**: Je vous invite, chers collègues, à observer une minute de silence en l'honneur du soldat Van der Velden.

Ik verzoek u om een minuut stilte in acht te nemen.

De Kamer neemt een minuut stilte in acht.

La Chambre observe une minute de silence.

02 Agenda

02 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 3 december 2025 hebt u een gewijzigde agenda ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 3 décembre 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Geheime stemming

Scrutin secret

03 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid met de hoedanigheid van arts

03 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination d'un membre suppléant néerlandophone en qualité de médecin

Aan de orde is de geheime stemming met het oog op de benoeming van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid met de hoedanigheid van arts van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (CTRG).

L'ordre du jour appelle le scrutin secret en vue de la nomination d'un membre suppléant néerlandophone en qualité de médecin du Conseil central de surveillance pénitentiaire (CCSP).

De CTRG bestaat uit twaalf effectieve en twaalf plaatsvervangende leden, die door de Kamer worden benoemd met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Le CCSP est composé de douze membres effectifs et de douze membres suppléants, qui sont nommés par la Chambre à la majorité des deux tiers.

De CTRG telt onder zijn effectieve en plaatsvervangende leden ten minste:

- twee Nederlandstaligen en twee Franstaligen die houder zijn van een diploma master in de rechten, van wie minstens één Nederlandstalige en één Franstalige magistraat van de zetel;
- één Nederlandstalige en één Franstalige arts.

Le CCSP compte parmi ses membres effectifs et ses membres suppléants au moins:

- deux francophones et deux néerlandophones titulaires d'un diplôme de master en droit, parmi lesquels au moins un magistrat du siège néerlandophone et un magistrat du siège francophone;
- un médecin francophone et un médecin néerlandophone.

De enige kandidatuur werd aangekondigd tijdens de plenaire vergadering van 18 september 2025.

L'unique candidature a été annoncée au cours de la séance plénière du 18 septembre 2025.

De commissie voor Justitie heeft de kandidaat op 4 november 2025 gehoord.
La commission de la Justice a entendu le candidat le 4 novembre 2025.

De rapporteur heeft verslag uitgebracht over die hoorzitting tijdens de Conferentie van voorzitters van 19 november 2025.

Le rapporteur a fait rapport de cette audition lors de la Conférence des présidents du 19 novembre 2025.

Het stuk met de naam van de kandidaat werd rondgedeeld. **(1023/1)**
Le document portant le nom du candidat vous a été distribué. **(1023/1)**

De stembiljetten zullen worden uitgedeeld in zaal 3 waar u uw stem kunt uitbrengen vanaf nu tot 16.30 uur.
Les bulletins de vote seront distribués en salle 3, où vous pouvez émettre votre vote à partir de maintenant jusqu'à 16 h 30.

Om te stemmen moet men een kruisje in het vakje naast de naam van de gekozen kandidaat plaatsen.
Il y a lieu de voter en traçant une croix dans la case figurant en regard du nom du candidat choisi.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.
Le scrutin étant secret, les bulletins ne peuvent être signés.

Ik herinner eraan dat enkel de leden de stembiljetten in ontvangst kunnen nemen, ze ter plaatse dienen in te vullen en in de stembus te deponeren.
Je rappelle que seuls les membres peuvent recevoir les bulletins de vote, ceux-ci doivent être remplis sur place et déposés dans l'urne.

Zodra de geheime stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.
Dès que le scrutin secret est clos, je vous propose de procéder au dépouillement dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Ik stel u voor om voor de stemopneming de jongste twee leden, de heren Jeroen Bergers en Ismaël Nuino, aan te wijzen.
Je vous propose de désigner les deux membres les plus jeunes, MM. Jeroen Bergers et Ismaël Nuino, pour dépouiller les scrutins.

Geen bezwaar? *(Nee)*
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? *(Non)*
Il en sera ainsi.

Mondelinge vragen

Questions orales

Ik geef even mee dat de premier heeft gevraagd om in zijn antwoord iets ruimer te kunnen gaan dan de voorziene spreektijd, maar dat betekent dat ik de leden de kans geef om bij de repliek gedurende 1,5 in plaats van 1 minuut te reageren.

03.01 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, u hebt onze vraag onterecht samengevoegd met andere vragen. Collega Di Nunzio wil een vraag stellen over de volgende uitspraak van de premier in de Bozar: "Het is niet wenselijk dat Rusland de oorlog verliest." Alle andere vragen gaan over Euroclear. Daarom hebt u onze vraag daaraan onterecht toegevoegd. Wij verzoeken dat de vraag van collega Di Nunzio apart wordt behandeld.

De **voorzitter**: Mevrouw Bertrand, de titel is "De uitspraken van de premier over de oorlog in Oekraïne". Het

lijkt me dat dat er enigszins in past. Ik kan me vergissen, maar dat lijkt me toch te passen in het kader van de andere vragen.

Mijnheer de premier, ik nodig u uit om vooraan plaats te nemen. De heer Van der Donckt is de eerste vraagsteller.

03.02 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik hoor wat u zegt, maar alle andere vragen hadden als titel "Euroclear". Onze vraag gaat niet over Euroclear, voor alle duidelijkheid.

04 Samengevoegde vragen van

- **Wim Van der Donckt aan Bart De Wever (eerste minister) over "Euroclear" (56001187P)**
- **Jean-Marie Dedecker aan Bart De Wever (eerste minister) over "Euroclear" (56001189P)**
- **Koen Van den Heuvel aan Bart De Wever (eerste minister) over "Euroclear" (56001196P)**
- **Georges-Louis Bouchez aan Bart De Wever (eerste minister) over "De beslissing van de EU met betrekking tot Euroclear" (56001197P)**
- **Raoul Hedebouw aan Bart De Wever (eerste minister) over "Euroclear" (56001202P)**
- **Sandro Di Nunzio aan Bart De Wever (eerste minister) over "De toespraak van de eerste minister in het Paleis voor Schone Kunsten" (56001192P)**
- **Wouter Vermeersch aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het EU-plan voor de Russische tegoeden" (56001212P)**
- **Dieter Vanbesien aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De impact van de activatie van de Russische tegoeden bij Euroclear op de Belgische begroting" (56001214P)**
- **François De Smet aan Bart De Wever (eerste minister) over "De bevroren Russische tegoeden en Oekraïne" (56001209P)**

04 Questions jointes de

- **Wim Van der Donckt à Bart De Wever (premier ministre) sur "Euroclear" (56001187P)**
- **Jean-Marie Dedecker à Bart De Wever (premier ministre) sur "Euroclear" (56001189P)**
- **Koen Van den Heuvel à Bart De Wever (premier ministre) sur "Euroclear" (56001196P)**
- **Georges-Louis Bouchez à Bart De Wever (premier ministre) sur "La décision de l'UE concernant Euroclear" (56001197P)**
- **Raoul Hedebouw à Bart De Wever (premier ministre) sur "Euroclear" (56001202P)**
- **Sandro Di Nunzio à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le discours du premier ministre à Bozar" (56001192P)**
- **Wouter Vermeersch à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le plan de l'UE pour les avoirs russes" (56001212P)**
- **Dieter Vanbesien à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'incidence de l'activation des avoirs russes immobilisés auprès d'Euroclear sur le budget belge" (56001214P)**
- **François De Smet à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les avoirs russes gelés et l'Ukraine" (56001209P)**

04.01 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de eerste minister, collega's, van de grootste ondernemer in dit land tot de hardwerkende arbeider, iedere Belg zal de gevolgen voelen als Europa lichtzinnig omspringt met de Russische tegoeden bij Euroclear.

Wat vandaag nog wordt voorgesteld als een louter technisch financieel debat, kan morgen uitmonden in economische schade, sociale onrust en geopolitieke escalatie. Dat is helaas geen doemdenken. Nog deze ochtend verscheen een duidelijke waarschuwing van voormalig Russisch president Medvedev, die de woorden casus belli in de mond nam, aanleiding voor oorlog.

De boodschap is overduidelijk, de situatie is ernstig. De gevolgen kunnen België rechtstreeks en aanzienlijk treffen. Laat dat even bezinken. Tegen die achtergrond is het opvallend hoe Commissievoorzitter Ursula von der Leyen stellig zegt dat bijna alle Belgische bezwaren zouden zijn weggewerkt. Bijna, dat is geen detail, het is net de kern van het probleem, want wat vandaag ontbreekt, is een sluitende, afdwingbare en collectieve garantiestelling. Europese solidariteit mag geen holle slogan zijn. De voorstellen die nu op tafel liggen, blijven te vaag en te vrijblijvend. Het gaat hier over honderden miljarden euro's. Dat is het equivalent van het pensioen van alle Belgen samen gedurende verschillende jaren.

Mijnheer de eerste minister, gelukkig blijven u en uw regering in deze moeilijke situatie standvastig. Ik heb dan ook maar één vraag. Kunt u het belang van uw terechte verzet toelichten in deze Kamer, het hart van onze democratie?

04.02 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de premier, ik heb er geen enkel probleem mee om het spaarvarken van 185 miljard euro van de Russen en Poetin te laten slachten. Ik heb daar mijn redenen voor. Ten eerste, het is het geld van de Russische maffia, de kleptocratie, een bende stelende oligarchen. Ten tweede, Poetin heeft zelf alle westerse bedrijven geannexeerd, zonder één euro schadeloosstelling. Ten derde, hij heeft voor duizenden miljarden euro schade in Oekraïne aangericht en mensen vermoord.

Ik kom dan bij het belangrijkste punt. Als wij het niet verbeurdverklaren, gaat die andere maffialeider, Trump, ermee aan de haal, want ik heb gelezen dat het een onderdeel is van zijn 28 puntenplan voor de vrede. Hij wil de helft van die middelen inpalm en de andere helft aan zijn maffiavriend in Rusland teruggeven.

Ik ben het echter voor 100 % eens met u, premier, dat u spijkerharde garanties moet krijgen, zeker wanneer uw arm straks door de Europese mandarijnen wordt omgewrongen. De laffe houding van Europa is al jaren bekend. We hebben een kort geheugen. Misschien waren sommigen nog niet geboren, maar in 1994, bij de onafhankelijkheid van Oekraïne, was dat land de derde grootste nucleaire macht ter wereld. De Amerikanen hebben de kernwapens voor 4 miljard dollar opgekocht en aan Rusland teruggegeven.

Daar stond één voorwaarde tegenover, met name dat Europa – Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk – en de Amerikanen bescherming zouden bieden aan de Oekraïners. Twintig jaar later stonden de Russen in de Krim. Wat hebben de Duitsers gedaan? Schröder is voorzitter geworden van Gazprom; *wir schaffen das*. Wat heeft Europa gedaan? Niets. We hebben over ons heen laten lopen in Europa.

Als u geld geeft, als u geld moet geven, vraag dan spijkerharde garanties, want ik vertrouw niemand in deze zaak.

04.03 Koen Van den Heuvel (cd&v): Collega's, wat zich rond Euroclear afspeelt, duwt ons land in het oog van een storm. De Europese Commissie blijft aandringen op een lening voor Oekraïne, gefinancierd door de bevroren Russische tegoeden bij Euroclear.

Laat mij echter duidelijk zijn: voor ons is het onmogelijk dat we dat zonder ijzersterke garanties toelaten. Ik denk niet dat we daardoor asociaal of onredelijk zijn. Als dit doorgaat, is het immers niet alleen nefast voor de financiële stabiliteit van ons land, maar ook voor de financiële stabiliteit van de hele eurozone. Ik heb het dan nog niet gehad over de financiële geloofwaardigheid van ons land. Wie zal immers nog investeren of zijn geld beleggen in een land dat zich niet aan de afspraken houdt?

Voor ons is het dan ook duidelijk: wij zien geen enkele reden waarom België dit risico alleen moet dragen. Wij geven geen blanco cheque die nefast zal zijn voor elke Belgische belastingbetaler. Voor cd&v is het duidelijk, wij hebben nood aan Europese samenwerking, zeker om de vele uitdagingen van de 21ste eeuw aan te pakken en om Oekraïne te steunen tegen de Russische tirannie. Dat mag echter niet betekenen dat België te veel alleen moet dragen. Dat is niet de Europese samenwerking die wij willen.

Beste collega's, dit dossier vraagt eensgezindheid. Dit dossier overstijgt alle partijgrenzen. Dit is de strijd van de voltallige Belgische regering, want dit dossier belangt het hele land aan. Beste premier, beste minister Prévot, cd&v roept u duidelijk op om te volharden en te weerstaan aan de buitenlandse druk, zelfs wanneer die de volgende dagen intenser wordt. Zonder ijzersterke (...)

04.04 Georges-Louis Bouchez (MR): Monsieur le premier ministre, 65 milliards d'euros russes sont actuellement gelés, et 193 milliards immobilisés. On parle d'un montant total de 250 milliards d'euros sur notre territoire, soit beaucoup plus que le budget du gouvernement fédéral pour une année.

Les propositions de la Commission européenne de saisir ces actifs ou de les utiliser comme garantie comportent au moins trois risques majeurs pour notre pays. Le premier est un risque financier, puisque, à tous les coups, nous perdrons sur le plan juridique si la Russie devait entamer des actions. Ce serait un précédent inédit et une violation de la propriété privée, qui ne se justifie pas dans ce cas.

Le deuxième est un risque politique, un risque pour notre réputation. Comment faire encore confiance à la Belgique si, lorsque des avoirs étrangers se situent dans notre pays, ils peuvent être confisqués quelle que soit la situation? Cela engage le futur d'Euroclear sur notre territoire.

Il y a enfin un dernier risque sécuritaire, puisque des représailles seraient à craindre pour notre pays, qui n'est pas un belligérant dans ce conflit, en tous les cas à ce stade.

Par ailleurs, monsieur le premier ministre, aujourd'hui, l'Europe veut mobiliser des moyens de manière légitime, mais est totalement absente du processus politique qui doit conduire à un cessez-le-feu et à la paix. En outre, l'Ukraine est sujette à des faits de corruption extrêmement graves.

Alors, aujourd'hui, nous voulons affirmer à quel point notre soutien à l'Ukraine est total, mais il ne peut pas être aveugle et irresponsable.

04.05 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, vous avez raison de tenir tête à la Commission européenne et à Ursula von der Leyen. Cette pression exercée sur notre pays est vraiment intolérable. Elle l'est parce que le danger est multiple si nous acceptons cette décision de confisquer les avoirs russes détenus ici par Euroclear.

Pourquoi est-elle dangereuse? Je suis franchement d'accord avec votre raisonnement, elle est dangereuse pour la Belgique car c'est bien nous qui devons payer. Les autres pays européens ne donnent aucune garantie.

Elle est aussi dangereuse pour la stabilité de tout le système financier européen. Quel pays du monde sera prêt à investir ici si, en fonction des intérêts géostratégiques européens, nous décidons de confisquer les avoirs? C'est fou! Cela reviendrait à dire, par exemple, que nous confisquons les avoirs de la Russie mais pas ceux des Israéliens.

Je suis votre raisonnement, cette stabilité est importante. Ici, on entend dire à légèreté que la stabilité de l'économie mondiale importe peu, mais ce sont les travailleurs qui vont en payer le prix. Monsieur le premier ministre, vous avez raison, nous ne pouvons pas mettre en danger tout le système économique qui est basé sur la confiance et sur la sécurité juridique.

Par ailleurs, le jusqu'au-boutisme de la guerre est aussi un danger. C'est clair! Cela fait des années que nous répétons que l'idée selon laquelle davantage d'armes et davantage de guerre pourraient créer la paix est illusoire. Cela n'arrivera pas.

Plutôt que de laisser à Trump la possibilité de tout négocier au profit des multinationales américaines, réfléchissons un instant à notre autonomie stratégique européenne. Cessons de courir derrière les Américains et derrière la guerre. Cela ne fonctionnera pas ainsi!

Dans ce sens, monsieur le premier ministre, nous vous soutenons et nous espérons que les autres partis maintiendront également leur soutien car la pression sera énorme.

04.06 Sandro Di Nunzio (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, mijn vraag gaat niet over Euroclear; daar zijn we het over eens. Ze gaat wel over het volgende.

"Qui croit vraiment que la Russie va perdre en Ukraine? C'est une fable, une illusion totale. Ce n'est même pas souhaitable qu'elle perde."

Wie gelooft er echt dat Rusland de oorlog in Oekraïne zal verliezen? Dat is een fabel. Het is een illusie. Het is zelfs niet wenselijk dat Rusland verliest. Dat waren uw woorden maandagavond in Bozar, tijdens de Grandes Conférences Catholiques. Ik was stomverbaasd, mijnheer de eerste minister, om te moeten lezen in de Franstalige pers dat het zelfs niet wenselijk is dat Rusland verliest.

We zitten intussen in het vierde jaar van de oorlog tegen Oekraïne. België heeft de Russische agressie van bij de invasie, van meet af aan scherp veroordeeld. Voor ons is Oekraïne een vrij, een soeverein en een

onafhankelijk land en geen deel van Rusland. U zei evenwel dat het niet wenselijk is dat Rusland de oorlog in Oekraïne verliest. U stelde bovendien dat het een fabel is te geloven dat Rusland kan verliezen. Onvoorstelbaar.

Daarnaast sprak u ook over rechtstreekse boodschappen vanuit Moskou ten aanzien van ons land en ten aanzien van uzelf dat u het voor de eeuwigheid zou voelen als Russische tegoeden in beslag zouden worden genomen.

Ik heb daaromtrent een aantal vragen voor u, mijnheer de minister.

Ten eerste, sprak u namens uzelf of namens ons land toen u die uitlatingen deed?

Ten tweede, kunt u bevestigen dat het standpunt van België ongewijzigd blijft?

Ten derde, wanneer u spreekt over dreigementen, wat is de exacte inhoud van die dreigementen? Hoe hebben die dreigementen u bereikt? En vooral, niet onbelangrijk, heeft die intimidatie vanuit Moskou de positie van ons land beïnvloed?

04.07 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de premier, men zegt wel eens dat de Europese Unie geen ideologie heeft. Nochtans heeft de Europese Commissie een talent dat heel wat communistische economen jaloers zou maken, want ze kan een onteigening verkopen als solidariteit. Communisten pakten vroeger tractoren en landbouwgronden af; Europa pakt gewoon 190 miljard euro. De communisten hadden nog de eerlijkheid om te zeggen dat ze uw bezittingen kwamen afpakken. De Commissie verpakt het als een Oekraïneplan.

Europa wil de geblokkeerde tegoeden bij Euroclear gebruiken als onderpand voor leningen aan Oekraïne. Dat houdt gigantische risico's in voor de burgers in dit land. Niet alleen wijst Rusland erop dat dit een oorlogsdaad is. Ook de Europese Centrale Bank weigert mee te stappen in dat juridische drijfzand. Dat wil wel iets zeggen, collega's. Eén verkeerde zet en het vertrouwen in Euroclear, het eurosysteem en het financiële systeem stort in. Experts waarschuwen bovendien dat België in het ergste scenario zelfs failliet kan gaan wanneer Rusland stappen zet en wij moeten terugbetalen. Het gaat om een som die overeenkomt met een derde van de volledige economie van dit land.

Europa luistert niet naar die terechte bezorgdheden. In plaats daarvan zoekt de Europese bemoeibrigade van de Europese Commissie nu een manier om dit land buitenspel te zetten door de unanimiteitsregels te omzeilen. Met andere woorden, uw Europese schoonmoeder, Ursula von der Leyen, wil u schaakmat zetten. Ze wil uw veto en daarmee de bescherming van de belastingbetaler in dit land gewoon uitschakelen.

Mijnheer de premier, de vraag is eenvoudig, maar dringend: kunt u ons garanderen dat u niet zult buigen voor uw Europese schoonmoeder?

04.08 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, we zitten in vieze papieren. Er hangt een zwaard van Damocles boven ons hoofd, een zwaard dat ons mogelijk heel hard kan treffen, zowel op financieel als op juridisch vlak. U eist hiervoor onvoorwaardelijke solidariteit van de andere Europese landen en dat is zeer terecht. U hebt daarin gelijk.

Er is echter een aspect aan deze problematiek dat ervoor zorgt dat de andere landen hun stekels opzetten. Elk jaar ontvangt ons land 1,2 miljard euro extra inkomsten dankzij de Russische miljarden die bij Euroclear staan. Dat is geld dat we niet genereren op basis van onze eigen economie, maar dat we alleen krijgen omdat Oekraïne zich, met een grote menselijke kostprijs, verweert tegen de Russische illegale invasie en vecht voor de democratie in Europa. Dat is het enige geld dat ons land bijdraagt aan de strijd in Oekraïne en dan nog zonder veel transparantie. Het geld wordt verstopt in het grote budget van Defensie, met de belofte dat het zal worden gebruikt voor militaire steun aan Oekraïne.

Er was een afspraak met Europa om dat geld in een Europees fonds voor Oekraïne te storten, zodat er transparantie bestaat over de besteding ervan, maar u doet dat niet. Natuurlijk irriteert dat de andere lidstaten. Het betekent ook dat ons land tot op vandaag nog geen enkele euro aan eigen middelen heeft besteed aan hulp voor Oekraïne, in tegenstelling tot de andere Europese landen. Ook dat irriteert de andere lidstaten.

Waarom investeert ons land geen eigen middelen in de strijd tegen Rusland en in de verdediging van onze democratie? Los dat probleem op, toon solidariteit en dan zal het begrip van de andere landen voor onze situatie groeien.

04.09 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, j'ai déjà dit voici quinze jours que j'étais solidaire de votre position, mais je sens quand même une petite musique qui est en train de monter et qui m'inquiète. "Pourquoi se bat-on?" demandent certains. Eh bien, on se bat pour qu'une nation européenne nommée "Ukraine" reste libre – libre de son destin – et respectée dans ses frontières, pour que ses civils cessent d'être bombardés chaque jour, pour qu'en 2025 les frontières en Europe ne puissent pas être changées par la force parce que, sinon, ce serait la défaite du droit international. On se bat pour que la Russie de M. Poutine comprenne qu'elle ne peut pas attaquer ses voisins, terroriser ses opposants et perturber les démocraties européennes en imaginant qu'elles resteront sans réaction. On ne soutient pas l'Ukraine par simple devoir moral, mais parce qu'il s'agit aussi de notre sécurité et que la guerre hybride, qu'on le veuille ou non, a déjà commencé. C'est pour toutes ces raisons que le soutien à l'Ukraine est essentiel. Il ne s'agit pas tellement de les rendre forts sur le théâtre de la guerre, mais de les rendre forts pour qu'ils puissent négocier la paix.

Donc, comme je l'ai déjà dit ici, je comprends que la Belgique demande de manière préférentielle un emprunt européen, comme ce fut le cas pour le covid. Je comprends qu'à défaut, la Belgique réclame des garanties extrêmement fortes et qu'elle ne soit pas toute seule à devoir en payer d'éventuelles conséquences. Cependant, prenons garde: ne véhiculons pas le doute et le défaitisme, par exemple en déclarant que la Russie ne perdra jamais cette guerre.

Dès lors, monsieur le premier ministre, ma demande est très claire. Oui, obtenez les garanties pour protéger notre pays et partager les risques. Mais, dans le même temps, réitérons clairement notre soutien à l'Ukraine et disons avec force que les intimidations de M. Poutine ne fonctionnent pas.

De **voorzitter**: Bedankt, collega's. Merci, chers collègues.

Mijnheer de premier, u krijgt zoals gezegd iets meer spreektijd voor uw antwoord. Ook de vraagstellers zullen wat meer tijd krijgen voor hun replieken.

04.10 Bart De Wever, premier ministre: Merci, chers collègues, pour vos questions.

Il s'agit en effet d'une question extrêmement importante pour ce pays, une question que je soulève depuis déjà un certain temps au niveau européen. L'utilisation des avoirs immobilisés chez Euroclear pourrait avoir des conséquences potentiellement néfastes, tant pour ce pays que pour l'Europe dans son ensemble. Il existe de nombreuses objections légitimes concernant la légalité d'une telle opération, ainsi que sur les conséquences pour la confiance dans notre système financier et dans l'euro en tant que monnaie de réserve.

Indépendamment encore de toutes ces objections, le gouvernement a toujours posé trois conditions claires avant même d'envisager d'approuver une telle opération.

La première condition est une mutualisation de l'ensemble des risques. La Belgique ne peut et n'acceptera jamais d'assumer seule les risques d'une telle opération. Il est important ici de préciser qu'il s'agit du risque total. En vertu des accords bilatéraux existants de protection des investissements, les indemnités pour l'expropriation illégale peuvent en effet largement dépasser la valeur des actifs et inclure des intérêts composés ainsi que des bénéfices non réalisés. Pour nous, les garanties doivent donc, dès le premier jour, couvrir toutes les obligations financières potentielles.

De tweede voorwaarde is een liquiditeits- en risicobescherming. Euroclear moet kunnen beschikken over de betrokken middelen voor het geval dat en op het moment dat het nodig zou zijn.

Een eerste mogelijk geval doet zich voor als het bedrijf het voorwerp zou worden van Russische tegenmaatregelen – dat zal zeker gebeuren – waarvan de financiële schade gedekt zal moeten worden, onmiddellijk. Ik zwijg dan nog over de tegenmaatregelen die Rusland of met Rusland bevriende landen zouden kunnen opleggen tegen anderen – burgers of bedrijven uit dit land of uit andere lidstaten van Europa.

Een tweede mogelijk geval is dat het bedrijf de tegoeden aan de Russische centrale bank moet terugbetalen. Dat kan het gevolg zijn van rechtspraak of arbitrage en het kan eventueel het gevolg zijn van een vredesakkoord. Het is uiteraard in die zin dat u mijn woorden moet begrijpen. Die oorlog zal op een gegeven moment stoppen. Tegoeden gaan verloren als landen in de klassieke militaire zin een oorlog verliezen. Ik meen dat niemand in de Kamer gelooft dat dit het einde van de oorlog zal zijn, en dus moeten we er ernstig rekening mee houden dat bij een eventueel vredesakkoord er ook een beschikking zal zijn over die tegoeden. Dat is het enige wat ik heb gezegd. Ik vind het beneden alles dat het uit de context wordt getrokken.

Als er mensen zijn die het een goed idee vinden dat een kernmacht militair onder de voet wordt gelopen, met alle gevolgen van dien, moeten ze dat hier vooral zeggen. Dat getuigt van weinig geopolitiek inzicht.

Alleszins, als Euroclear met een liquiditeitsprobleem komt te zitten, heeft dat gigantische gevolgen voor de globale financiële markt. Dat werd onlangs nog bevestigd door de voorzitter van de ECB, die overigens zelf weigert om het risico van zo'n *reparation loan* te dekken. Al het nodige geld, de nodige liquiditeiten, moet er dus zijn, onmiddellijk, ter beschikking.

De derde voorwaarde is dat er sprake moet zijn van een billijke lastenverdeling. Het is niet meer dan logisch dat alle lidstaten die over Russische staatsactiva beschikken, in die operatie bijdragen. Men moet die middelen proportioneel en pro rata opvragen bij alle betrokken instellingen binnen het Europees grondgebied en idealiter ook ruimer dan het Europese grondgebied, zoals Lagarde aanbeveelt, met name in betrokken landen die behoren tot de *coalition of the willing*.

Het voorstel dat de Europese Commissie gedaan heeft, zet wel degelijk stappen in de richting van onze drie voorwaarden, maar voldoet nog niet aan de minimumvoorwaarden die ik zopas heb geschetst, en derhalve kan dat voorstel niet rekenen op de goedkeuring van onze regering en van ons land.

Wij stellen absoluut geen onredelijke eisen. Ieder land in onze situatie zou exact dezelfde eisen stellen. Dat wordt mij ook telkens zo toevertrouwd door menig regeringsleider rond de Europese tafel. We zijn bovendien constructief over de fond van de zaak en wijzen op mogelijke alternatieven om in de financiering van Oekraïne te voorzien.

Er mag immers geen enkele twijfel over bestaan: ons land staat pal achter Oekraïne en wil het nodige doen om dat land sterker en verder te ondersteunen.

Ik betreur het derhalve ten zeerste dat er internationaal allerlei insinuaties en fakenieuws circuleren die ons proberen onder druk te zetten door het tegendeel te beweren. Ik betreur nog meer dat hier één fractie meent op die kar te moeten springen.

Wij zijn loyale Europeanen. Wij staan loyaal achter Oekraïne. Wij zullen altijd kiezen voor vrede, vrijheid en democratie. Wij zijn bereid om daarvoor offers te brengen. Men mag van dit land echter niet het onmogelijke vragen. Dat is de houding van de regering en ik hoop daarvoor de steun te krijgen van het voltallig Parlement. (*Applaus*)

04.11 Wim Van der Donckt (N-VA): Dank u voor dat krachtige antwoord, mijnheer de eerste minister. Als N-VA'er had ik ook niets anders van u verwacht.

Collega's, dit is hoe echt leiderschap eruitziet: opkomen voor onze werknemers, onze bedrijven, onze spaarders en onze welvaart, onze veiligheid. Dat is exact wat u doet, mijnheer de eerste minister.

Laat u niet afleiden door goedkope spot, valse insinuaties alsof we losers zouden zijn en karikaturale verwijzingen naar onder meer Don Quichot. Zulke opmerkingen dienen het inhoudelijke debat absoluut niet.

Ik geef u een raad. Blijf uzelf, rustig en standvastig. In dezen mag u zelfs koppig zijn. We rekenen op u.

04.12 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de eerste minister, ik ben het 100 % eens met uw standvastigheid en met uw argumenten. Het is perfect mogelijk om voor die bedragen een herstelling aan Oekraïne te geven. Op één voorwaarde: dat al die landen van de *coalition of the willing* – wat een fantastisch

woord –, die ook over ontzettend veel geld beschikken, consequent handelen; er staat immers 28 miljard van de Russen in Japan, 15 miljard in Canada, 10 miljard in Luxemburg, 27 miljard in het Verenigd Koninkrijk, 19 miljard in Frankrijk en zelfs 4 miljard in Amerika.

U hebt gelijk, premier. De Europese mandarijnen hebben schrik van Orbán in Hongarije en Fico in Slowakije, maar we mogen de dreiging met de gekwalificeerde meerderheid nooit aanvaarden. Als zij een herstelling geven, moeten we een solidaire borgstelling voor de terugbetaling van die lening tekenen. Ik denk dat Oekraïne daarmee wel gediend kan zijn.

We mogen niet vergeten dat Oekraïne vandaag de grenzen van onze vrijheid en van Europa verdedigt. Dat vergeten wij te vaak.

04.13 Koen Van den Heuvel (cd&v): Mijnheer de premier, ik dank u voor uw antwoord.

Voor ons is het heel duidelijk. We moeten pal achter Oekraïne blijven staan en we moeten blijven geloven in de Europese samenwerking, niet alleen voor Oekraïne, maar voor de vele andere uitdagingen. Dat mag inderdaad niet blindelings gebeuren. We zijn daarmee niet asociaal of onredelijk, zoals ik daarnet al heb gezegd. De financiële gezondheid en financiële stabiliteit van ons land en van Europa is in het geding en dat is ook heel belangrijk voor elke inwoner van ons land. Wij zeggen daarom heel duidelijk dat dit dossier niet zonder garanties kan passeren. U hebt ze opgesomd: gelijke risicoverdeling, voldoende liquiditeitsvereisten voor Euroclear en een gelijk speelveld, want ook de andere landen met bevroren Russische tegoeden moeten mee in het bad. Dat zijn geen overdreven eisen. Ik kan u alleen maar aansporen om te volharden en om de druk te weerstaan.

04.14 Georges-Louis Bouchez (MR): Monsieur le premier ministre, je vous remercie.

Finale­ment, on a pu entendre plus ou moins les mêmes discours dans le chef de pas mal d'intervenants. Mais il ne faut pas se tromper, on n'a pas tous le même objectif. Quand le PTB est d'accord avec vous, c'est parce qu'en fait, il ne souhaite pas réellement la défaite de la Russie, compte tenu d'une certaine histoire et d'une certaine approche de l'Occident.

Il faut être bien clair ici, nous voulons une Russie la plus faible possible pour aller négocier la paix. Qu'on ne se trompe pas, la guerre sera une guerre d'usure, parce que la Russie l'a débutée non pas en Ukraine en 2022 mais en Géorgie en 2009. Son objectif est de contrôler les cinq mers à l'ouest de la Russie, de reconstituer un empire et une zone d'influence qui va nous toucher via des cyberattaques, la présence de drones ou toute autre influence politique. On devra être fort, on devra mobiliser des moyens. C'est la raison pour laquelle ce gouvernement investit fortement dans la Défense, afin de protéger nos concitoyens.

Dans le même temps, monsieur le premier ministre, comme je le disais, on doit aussi être totalement partie prenante du processus politique qui mettra un terme à cette guerre. Il n'est pas normal de devoir mobiliser tant de moyens et d'apprendre via la presse ce que Donald Trump a négocié. C'est une nouvelle fois le reflet de la faiblesse européenne que nous devons corriger par la défense, l'industrie, notre souveraineté et autonomie.

04.15 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, zoals ik eerder al heb gezegd steunen we u uiteraard in het verzet tegen de Europese Commissie, die vandaag vraagt om alle Russische tegoeden in beslag te nemen.

Ik was wel graag dieper ingegaan op de vraag wat de strategie van de Europese Raad precies is.

Bestaat dat debat in de Europese Raad? Waar wil men naartoe? Wat is het idee over de plaats van Europa in de wereld? Het idee dat we al onze financiële contracten zomaar aan de kant zouden schuiven, is toch te gek voor woorden? Wat zullen andere landen dan denken? We leven toch niet meer in de periode van de koningen? Wat zullen andere landen denken wanneer we beslissen om dat geld gewoon in beslag te nemen? Dan zullen ze hun eigen banken en structuren op poten zetten. In welke wereld leven we? Ik heb de indruk dat er in de Europese Raad nog altijd het idee leeft van *la grande Europe qui domine le monde avec les États-Unis d'Amérique*.

Dat is gedaan, beste collega's. De wereld is aan het kantelen. We moeten met Europa onze eigen weg volgen.

Dat zal natuurlijk gebeuren met uitgestrekte hand naar de landen in het zuiden.

Ziet u niet dat onze economie eraan kapotgaat? De Amerikanen moedigen Europa aan om ermee door te gaan. Ondertussen gaat Europa dieper de afgrond in, economisch, sociaal en militair. Zo maken ze Europa kapot.

Dat de eerste minister zegt dat we waarschijnlijk niet zullen winnen, is blijkbaar meteen een schandaal. Dat is nochtans wat op het terrein gebeurt. Kijk wat er gebeurt. We moeten zelf diplomatie bedrijven op basis van onze eigen visie.

04.16 Sandro Di Nunzio (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, ik juich uw ondubbelzinnige verklaring dat ons standpunt ten opzichte van Oekraïne niet is gewijzigd, toe. Het was uiteraard te verwachten dat u de uitspraken van maandagavond zou afdoen als een fait divers en dat u die tot irrelevante opmerkingen zou proberen te herleiden. Het was te verwachten dat u ons zou verwijten de zaken uit de context te trekken. Een ding is echter duidelijk, mijnheer de eerste minister, u hebt die woorden wel degelijk uitgesproken. U hebt gezegd dat het zelfs niet wenselijk is dat Rusland zou verliezen. U hebt dat letterlijk zo gesteld.

Wij willen u met onze opmerkingen niet in een bepaalde hoek plaatsen. Wij willen enkel aangeven dat uw verklaring ongelooflijk belangrijk is. U moet beseffen dat uw woorden, die ongehoord zijn, tellen. U bent premier van dit land. Of u hier spreekt of in een kleinere zaal, dat heeft altijd een weerslag. Uw uitspraak is niet alleen nadelig voor onze diplomatieke positie, maar u voedt daarmee ook de Russische propagandamachine. Die gebruikt dat om ons land weg te zetten als bondgenoot van Rusland. Dat moet u absoluut vermijden. U mag in het dossier niet uit de bocht gaan. U speelt als premier op een ander niveau in de wereld. U moet helder en duidelijk blijven communiceren wat ons standpunt is, zoals u dat hier hebt gedaan, namelijk dat we de mensen in Oekraïne en hun strijd steunen en dat we ons tegen de illegale invasie door Rusland verzetten.

04.17 Wouter Vermeersch (VB): Collega's, als Viktor Orbán zich als enige in Europa verzet en een vuist maakt tegen Europa, dan schreeuwt het Parlement moord en brand. Nu zouden we bijna smeken om een premier met de daadkracht en ruggengraat van Orbán. Het belang van het dossier voor de belastingbetaler kan niet worden overschat: vergelding vanuit Rusland, het breken van het internationaal vertrouwen, het ondermijnen van het financiële systeem en zelfs het faillissement van dit land, als we moeten terugbetalen. Voor dat laatste hebben we de Russen zelfs niet nodig.

Mijnheer de premier, u bent al zeer goed bezig om dit land naar de afgrond te brengen. U en ik, wij hier allemaal, hebben op de schoolbanken geleerd dat Europa voor welvaart en vrede moet zorgen. Vandaag houdt Europa zich bezig met het maken van schulden en het stoken van oorlog. Euroclear ligt in België, in Vlaanderen. Dus wij, Vlamingen moeten beslissen over de geblokkeerde tegoeden en niet Ursula von der Leyen of de Europese Commissie.

04.18 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, de Verenigde Staten hebben hun steun aan Oekraïne ingetrokken. Europa moet de hele zaak nu zelf financieren en dat is precies de kern van het probleem waarover we het hier vandaag hebben. De meest logische oplossing voor dat probleem is dat Europa dat geld leent op de financiële markten en het dan aanwendt voor de steun aan Oekraïne. De Hongaarse premier Orbán verhindert dat. Ons land mag niet het slachtoffer worden van de collaboratie van Orbán met Rusland. Dat is niet aanvaardbaar.

Als we willen dat Europa solidair is met ons land, zullen we zelf ook uit de pijp moeten komen. U hebt herhaald dat ons land loyaal achter Oekraïne staat en ik ben daarvan overtuigd; ik twijfel daar niet aan. Dat moet echter ook blijken uit daden. Als we onze democratie echt willen verdedigen, zal ons land eindelijk eigen middelen moeten vrijmaken om de Russische agressor tegen te houden. De begroting van 2026 komt eraan. Toon aan de Europese collega's dat we aan de juiste kant staan. Toon dat ook wij de nodige middelen inzetten om Oekraïne te steunen. Dat zijn we verplicht aan Oekraïne, dat zijn we verplicht aan onze democratie en dat zijn we verdomme verplicht aan onszelf.

04.19 François De Smet (DéFI): Merci monsieur le premier ministre d'avoir rappelé le soutien clair de notre pays à l'Ukraine. C'était évident – et vous l'aviez déjà formulé –, mais je crois qu'il était nécessaire de le rappeler maintenant. J'espère que le message sera arrivé auprès des autres pays européens et de la presse européenne.

Deuxièmement, ne soyons pas naïfs à propos des objectifs de M. Poutine. Son objectif premier est de semer la discorde entre nous, dans nos pays et entre pays européens. En conséquence, la meilleure réponse à lui apporter est de parvenir à un accord. Vous avez raison de tenir jusqu'au bout, mais il faut absolument que les Européens aboutissent à un accord qui permette de libérer cet argent pour l'Ukraine, d'une manière ou d'une autre.

J'espère avec vous que les autres pays membres de l'Union comprendront qu'ils devront prendre leur juste part de la charge et du risque. Sinon, nous ne serons simplement pas à la hauteur de la tâche que l'histoire nous donne aujourd'hui.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van Lotte Peeters aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De vogelgriep" (56001188P)

05 Question de Lotte Peeters à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La grippe aviaire" (56001188P)

05.01 Lotte Peeters (N-VA): Mijnheer de minister, in mei mocht ik u feliciteren met het behalen van de vogelgriepvrije status in ons land. We hadden het eindelijk even onder controle. Die euforie was jammer genoeg van korte duur. Weelde, Houthulst, Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Pelt, Gembloux. In oktober en november werden bijna dagelijks pluimveebedrijven getroffen door de vogelgriep. Het bleef daar ook niet bij. Er zijn tal van besmette wilde vogels, in Limburg was er een vos met symptomen en in Nederland stierven zelfs acht kittens aan de ziekte.

Het Europees Gezondheidsinstituut kondigde vandaag in een rapport aan dat het bezorgd is over een mogelijke overdracht van het virus van dier op mens. Dit alles heeft ertoe geleid dat de maatregelen in België werden aangescherpt en dat een periode van verhoogd risico van kracht is. Blinde paniek is nergens voor nodig, collega's. Ons grondig voorbereiden blijft echter van cruciaal belang, zowel voor onze economie als voor onze volksgezondheid.

Ik heb hierover de volgende vragen.

Zult u de bestaande maatregelen verder aanscherpen? Zo ja, zal dit duidelijk worden gecommuniceerd op de overheidswebsite, vooral naar mensen die kippen of ander pluimvee in de tuin houden? Staat u daarnaast al in overleg met uw collega-minister bevoegd voor Volksgezondheid, voor het geval er toch een overdracht van het virus op de mens zou plaatsvinden?

05.02 Minister David Clarinval: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Peeters, u hebt gelijk. Er zijn momenteel heel veel uitbraken van hoogpathogene vogelgriep. Voor de professionele bedrijven zijn er sinds de eerste uitbraak dit najaar in Otegem op 22 oktober 2025 negen uitbraken vastgesteld, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. Er zijn ook twee besmettingen vastgesteld net over de grens met Nederland. Bij de hobbyhouders zijn er tot nu toe, sinds het najaar van 2025, twee gevallen vastgesteld.

Bij het vaststellen van een haard bij een professioneel bedrijf betekent het FAVV de besmettings- en beschermingszone af in een straal van drie kilometer en een bewakingszone in een straal van tien kilometer. In beide zones gelden specifieke maatregelen, waarvan de belangrijkste de ophokplicht, de verplichting om de dieren binnen te voeren en te drenken, en een transportverbod zijn. In geval van besmetting dienen de stallen te worden geruimd en moeten reiniging en desinfectie worden uitgevoerd. De kosten daarvan worden gedragen door de crisisreserve van het FAVV. De vergoeding voor de geruimde dieren wordt betaald vanuit het Sanitair Fonds op basis van de recente waardetabellen.

Het virus circuleert bij wilde vogels en wordt op die manier verspreid. Er is een heel hoog risico op insleep van vogelgriep uit de omgeving. Vogelgriep is een zoonose en kan dus worden overgedragen op de mens. Dat is nog niet gebeurd, maar wordt zorgvuldig opgevolgd. Ook huisdieren kunnen worden besmet. In 2024 werd een besmetting vastgesteld bij twee katten die in nauw contact leefden met een besmet bedrijf.

05.03 Lotte Peeters (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is goed dat u maatregelen neemt en de situatie van nabij opvolgt. Vooral communicatie is belangrijk. Er worden maatregelen genomen, maar ik zie vooral dat mensen die kippen houden in de tuin niet goed weten hoe ze zichzelf en hun dieren voldoende kunnen beschermen.

Zoals u zelf ook aangaf, is er in Europa gelukkig nog geen overdracht naar de mens, maar het is toch belangrijk dat ons land zich daarop voorbereidt. Vandaar ook mijn expliciete vraag om daarvoor samen met de minister van Volksgezondheid de nodige voorbereidingen te treffen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Samengevoegde vragen van

- Steven Coenegrachts aan Bart De Wever (eerste minister) over "De golf aan faillissementen en de toestand van onze economie" (56001183P)
- Reccino Van Lommel aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De sluiting van Carrefourvestigingen en het toenemende aantal faillissementen" (56001207P)
- Sophie Thémont aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De mogelijke sluiting van Carrefourvestigingen" (56001190P)
- Anne Pirson aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "Het belang van het sociaal overleg in het kader van de crisis in de hypermarktsector" (56001200P)

06 Questions jointes de

- Steven Coenegrachts à Bart De Wever (premier ministre) sur "La vague de faillites et l'état de notre économie" (56001183P)
- Reccino Van Lommel à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La fermeture de magasins Carrefour et l'augmentation du nombre de faillites" (56001207P)
- Sophie Thémont à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La menace de fermeture de magasins Carrefour" (56001190P)
- Anne Pirson à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "L'importance de la concertation sociale dans le cadre de la crise du secteur des hypermarchés" (56001200P)

06.01 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, ik weet niet goed hoe ik in het Carrefour-rijtje ben terechtgekomen, al zal ik mijn best doen creatief te zijn en eveneens een vraag over Carrefour te stellen. Mijn vraag gaat echter over vogelpik.

Vogelpik is een zeer populair spel. Het is altijd goed dat politici voeling houden met de samenleving. Nu hebben we echter vernomen, mijnheer de minister, dat u ook in het kernkabinet vogelpik speelt.

Gaat de meerwaardebelasting in op 1 januari of niet? Jan Jambon gooit een pijltje. Gaat het ticket van Pairi Daiza van 6 naar 12 %? De heer Clarinval gooit een pijltje. Blijft het ticket van de Zoo van Antwerpen op 0 %? De heer De Wever mag gooien. Naar een alternatieve film tegen 6 %, naar een Disneyfilm met de kinderen tegen 12 %? Het dartsbord zal beslissen.

Mijnheer de minister, terwijl u vogelpik speelt, gaan er jobs verloren. Mensen verliezen hun inkomen. Vandaag werden bij Agfa-Gevaert 145 ontslagen aangekondigd. Bedrijven gaan dicht en andere hebben het moeilijk, terwijl u over mekaar rolt over de prijs van filmtickets. *Shame on you.*

Mijnheer de minister, wanneer zult u actie ondernemen om de jobs van mensen te beschermen? Wanneer gaat de energiefactuur voor bedrijven eindelijk omlaag? Wanneer zult u zich daadwerkelijk bekommeren om de economie?

06.02 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de minister, er zijn in dit Parlement mensen die alles wat jullie doen ongelooflijk fantastisch vinden en zichzelf heel graag bezig horen. Dat kenmerkt de Wetstraat. Politiek personeel dat de voeling met de buitenwereld volledig kwijt is en van zichzelf vindt dat het ongelooflijk goed bezig is.

Maar niets is minder waar, minister. Kijk hoe het gesteld is met de ondernemingen in ons land. Soms gaat het

over geruchten, zoals in het geval van Carrefour. In andere gevallen spreken we over concreet jobverlies of nog erger.

Het gaat trouwens allang niet meer over de kroonjuwelen die hun activiteiten afbouwen of die verdwijnen, het gaat ook over kmo's die elke dag opnieuw getroffen worden. Dat wordt vertaald in recordaantallen faillissementen. Ik heb u daar al over ondervraagd, maar u blijft naast de kwestie antwoorden.

Het aantal faillissementen is in de jongste tien jaar nog nooit zo hoog geweest als nu. Los daarvan daalt de industriële activiteit in ons land jaar na jaar. U en uw premier blijven zich echter scharen achter de Europese Unie, die met haar regeldrift en waanzinnigheid onze bedrijven kapotmaakt. Denk aan de verwoede pogingen van de Europese Unie om onze bedrijven op te zadelen met allerlei rapporteringsverplichtingen, waarvoor ze een leger medewerkers in dienst moeten nemen. Denk maar aan Peppol, dat u door de strot van al die bedrijven wilt blijven duwen om na *money control* straks ook aan *invoice control* te doen. De afleveringen over het leven in het Big Brotherhuis zijn er haast niks tegen.

Mijnheer de minister, mijn vraag is heel duidelijk. Wat zult u doen om het tij van deze leegloop en deze golf van faillissementen te keren?

06.03 Sophie Thémont (PS): Monsieur le vice-premier ministre, on commence déjà à voir les publicités des grandes enseignes avec les guirlandes de Noël, les cageots d'huîtres, les bouteilles de mousseux. En face, il y a les annonces inquiétantes de Carrefour: les boules de Noël, mais surtout la boule au ventre. C'est la dixième saison d'une série noire: Makro, Delhaize, Cora, maintenant Carrefour. À chaque fois, c'est le même scénario. Des patrons qui engrangent des bénéfices d'un côté et des milliers de travailleurs plongés dans l'angoisse de l'autre côté.

À la veille de Saint-Nicolas et de Noël et au milieu de vos réformes sociales violentes – augmentation de la TVA, saut d'index –, toutes ces familles se demandent si elles vont devoir encore être plus flexibles, si elles vont devoir perdre leur job, si elles retrouveront du boulot, mais surtout assez vite pour échapper au couperet. Tout cela dans un secteur où les licenciements collectifs, les restructurations, les franchises mettent de plus en plus de travailleurs dans d'énormes difficultés. Tout cela dans un secteur qui veut généraliser les ouvertures le dimanche et tard le soir. D'ailleurs, je voulais vous remercier parce que je trouve cela super sympa pour les femmes. Encore une fois, que vont-elles faire de leurs enfants le dimanche? Tout cela dans un secteur où on engage de plus en plus d'étudiants, de personnes en intérim ou avec des contrats précaires. La grande distribution traite les travailleurs comme de la lessive en promotion, et cela me met en colère.

Les travailleurs ce ne sont pas des produits qu'on brade ou qu'on jette quand ils sont gênants. Et vous, que faites-vous? Vous faites des réformes qui encouragent toujours plus ces grandes enseignes à mépriser celles et ceux grâce à qui elles s'enrichissent.

Monsieur le ministre, vous voulez valoriser le travail. Dès lors, quelles mesures prenez-vous pour corriger le tir et protéger les travailleurs?

06.04 Anne Pirson (Les Engagés): Monsieur le ministre, on dit toujours qu'une information en chasse une autre. Hier, on apprenait la faillite de Leen Bakker, avec la perte de 250 emplois. Je ne vais pas dire que cette mauvaise nouvelle est passée inaperçue, mais c'est vrai que l'annonce d'une vente possible des activités de Carrefour en Belgique a vite pris le dessus sur l'actualité. Ce n'est pas une simple rumeur, c'est vraiment un séisme potentiel dans un secteur qui a déjà été ébranlé par les restructurations successives: Delhaize avant-hier, Mestdagh hier, Cora en début d'année et maintenant Carrefour.

Hier, en quelques heures, en quelques minutes même, des milliers de familles ont été plongées dans l'incertitude alors qu'elles sortent de plusieurs années de tensions sociales. Il faut se rendre à l'évidence, la grande distribution est en train de changer de visage: effritement du modèle des hypermarchés, concurrence salariale exacerbée depuis les franchisations, automatisation accélérée, pression logistique et marges en chute libre. Ces transformations interrogent la capacité de notre marché du travail à absorber ces chocs et ces changements.

Dans ce contexte, Les Engagés veulent rappeler une chose simple, à savoir que la concertation sociale n'est pas un décor, c'est un garde-fou, un amortisseur, un pilier. Sans ce dialogue, ce secteur court à la casse

sociale et c'est inacceptable, monsieur le ministre. Ce pays a besoin de clarté, de prévisibilité et de fermeté.

Monsieur le ministre, quelles actions structurantes le gouvernement entend-il mener pour accompagner la transformation du marché de l'emploi dans la grande distribution? Surtout, des contacts ont-ils déjà été pris avec les partenaires sociaux et avec la direction de Carrefour Belgique pour garantir transparence, stabilité et dialogue?

06.05 **Minister David Clarinval:** Mijnheer de voorzitter, geachte Kamerleden, net zoals u heb ik kennisgenomen van de berichten in de pers over een mogelijk vertrek van Carrefour uit de Belgische markt, wat de werknemers begrijpelijk(er)wijls ongerust heeft gemaakt.

Ik merk evenwel op dat de directie van Carrefour België die informatie snel heeft tegengesproken. Zij bevestigde dat de groep niet van plan is om het land te verlaten. Men herhaalde dat Carrefour al enige tijd opnieuw rendabel is.

Ik volg de situatie al meerdere jaren van zeer nabij op, reeds van in de vorige legislatuur, samen met mijn regeringscollega's. Ik zal waakzaam blijven en tot actie overgaan wanneer dat nodig is.

De handels- en distributiesector wordt geconfronteerd met grote structurele uitdagingen: marges die onder druk staan, toegenomen concurrentie, hoge operationele kosten en de snelle opkomst van de e-commerce. Daarbij komen de reeds lang lopende gesprekken tussen de sociale partners over de structuur van de paritaire comités. Die onderhandelingen boeken weinig vooruitgang.

J'ai donc récemment demandé une étude auprès du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale ainsi qu'auprès du Conseil Central de l'Économie (CCE), en vue d'objectiver la situation actuelle du commerce, des impacts que cela a sur leur compétitivité. Je les ai également invités à proposer des pistes de solutions. Le but est que le tout soit présenté et discuté avec les acteurs du secteur au milieu de l'année 2026. Il est essentiel que la concertation sectorielle apporte rapidement des solutions.

J'ajoute que nous entretenons des contacts réguliers avec l'ensemble des acteurs du secteur de la distribution afin d'entendre leurs préoccupations et d'identifier avec eux les leviers d'action les plus efficaces. J'ai d'ailleurs encore moi-même rencontré, voici une dizaine de jours à peine, le patron de Carrefour Belgique.

En ce qui concerne vos questions plus générales concernant les faillites en Belgique, messieurs Coenegrachts et Van Lommel, la Belgique est en effet confrontée à un contexte économique difficile. Nous avons atteint un pic de faillites ces derniers mois, particulièrement en novembre, un mois qui concentre traditionnellement davantage de décisions judiciaires. On ne peut nier cette situation économique difficile et c'est précisément pour y répondre que le gouvernement a pris des mesures.

Et ce sont des mesures fortes. La première consiste en un milliard d'euros de réduction de cotisations sociales qui vont s'étaler dans le courant des années à venir. La seconde, c'est une réforme de la norme énergétique qui sera mise en œuvre l'année prochaine et une diminution de 300 millions d'euros des coûts électriques pour l'ensemble des acteurs. Mais ce sont aussi plus de 800 millions d'euros d'ajustement grâce à l'indexation plafonnée pour alléger le coût salarial au sein des entreprises. Permettez-moi par ailleurs de rappeler que je mène aussi des réformes nombreuses et importantes du marché du travail qui permettront d'apporter de véritables améliorations en termes de compétitivité.

Ces mesures sont en train d'être exécutées. Cela prend effectivement du temps. Toutes ne sont pas encore implémentées, certaines sont implémentées en phases. Mais je suis certain que toutes ces mesures porteront leurs fruits dans le courant de l'année prochaine et permettront de diminuer drastiquement le nombre de faillites en Belgique dans les années futures.

06.06 **Steven Coenegrachts** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor de eervolle vermelding in uw antwoord, maar ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag.

Wat is er nu aan van dat zogenaamd akkoord? U zegt dat het wat tijd in beslag neemt, maar wij hebben er vorige week heel wat tijd aan besteed. We hebben twee dagen lang gediscussieerd over uw akkoord! Vandaag werd het duidelijk. *ceci n'est pas un accord*. Het is een vals akkoord! Gezien het tempo waarmee uw regering

zaken verduidelijkt, valt aan te nemen dat we pas tegen het carnavalsakkoord zullen weten wat u nu eigenlijk beslist hebt.

Ondertussen verliezen we tijd. Ondertussen verliezen mensen hun job en hun inkomen. U zegt dat u een studie zult laten uitvoeren, maar dat zal niet genoeg zijn. Wij verwachten concrete maatregelen. Concrete maatregelen die zuurstof geven aan onze industrie, onze bedrijven, onze kmo's en de zelfstandigen, maak daar alstublieft werk van.

06.07 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de minister, u hebt vandaag opnieuw geen krachtig signaal de wereld ingestuurd. Uw regering zit ondertussen bijna een jaar in het zadel. Wat hebt u concreet gerealiseerd om echt iets te doen aan de toestroom van faillissementen of om de de-industrialisering van Vlaanderen aan te pakken? U overlegt wel met de gewesten, maar resultaten zien we niet. Waar blijft uw fameuze kmo-plan, waar we al bijna een jaar op wachten en dat werd beloofd? We hebben er niets van gezien.

Mijnheer de minister, uw geloofwaardigheid begint een probleem te worden. U blijft de Vlamingen behandelen als uitgeperste citroenen die u vervolgens op de grond gooit om het laatste sap uit de zeste te stampen. Het begrotingscircuit van vorige week toonde nogmaals aan dat deze regering een aanslag pleegt op iedereen die in dit land werkt, spaart en onderneemt. Dat is wat Arizona kenmerkt.

06.08 Sophie Thémont (PS): Monsieur le vice-premier ministre, je vous remercie.

Permettez-moi de douter fortement des propos de Carrefour puisque, depuis la franchisation des magasins Delhaize, excusez-moi, mais tout est possible en Belgique. En réfléchissant un tout petit peu, je me dis qu'il n'y a jamais de fumée sans feu.

Si vous avez lu la presse, vous aurez vu que Brico comptait franchiser 10 magasins pour alléger ses finances. Là encore, cela se soldera par des pertes d'emplois. Dans la grande distribution, on voit bien que la franchise devient la norme.

Monsieur le ministre, je vous invite plutôt à dire à Carrefour et à toutes les grandes multinationales qu'elles doivent arrêter de jouer au Monopoly avec la vie de leurs salariés. Elles ne peuvent ériger leur recherche de profit en modèle de société. Le monde ne leur appartient pas, monsieur le ministre. Votre rôle consiste à valoriser le travail. Or, en l'occurrence, vous valorisez l'exploitation.

06.09 Anne Pirson (Les Engagés): Monsieur le vice-premier ministre, je vous remercie de vos réponses.

Vous vous êtes montré rassurant au sujet de la position de Carrefour. Pour ma part, je suis un peu moins rassurée au regard de l'histoire et de la situation générale de la grande distribution.

Nous nous permettons d'insister sur la nécessité d'anticiper les mutations du secteur: l'automatisation, la concurrence salariale, etc. Les Engagés apprécient grandement votre engagement en faveur de la concertation sociale. Donc, nous ne pouvons que vous encourager à poursuivre le contact régulier avec les partenaires sociaux pour garantir que la voix des travailleurs soit pleinement entendue. À la mi-2026, nous serons attentifs aux solutions qui devraient être exposées. Pour nous, c'est bien à présent que se joue la capacité de notre marché du travail à absorber ces chocs sans produire de nouvelle casse sociale. Merci encore, monsieur le ministre.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Questions jointes de

- Patrick Prévot à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "Le coût du saut d'index" (56001194P)

- Peter Mertens à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "L'indexation en centimes" (56001210P)

07 Samengevoegde vragen van

- Patrick Prévot aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De kostprijs van de indexsprong" (56001194P)

- Peter Mertens aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De centenindex" (56001210P)

07.01 **Patrick Prévot** (PS): Monsieur le ministre, la semaine dernière, vous avez à nouveau franchi une ligne rouge. Cette fois, vous avez décidé de toucher à l'indexation automatique des salaires, en plafonnant la seule protection qui préserve les citoyens de l'explosion du coût de la vie. Vous aviez pourtant juré que vous n'alliez pas y toucher. Dans cet hémicycle comme sur les plateaux télé, vous aviez promis moins de taxes, aucun saut d'index et davantage de pouvoir d'achat. Aujourd'hui, pour les pensionnés, pour les travailleuses et les travailleurs, c'est la douche froide. Comme si cela ne suffisait pas, vous alourdissez encore la facture de chauffage à l'approche de l'hiver.

Monsieur le ministre, estimez-vous qu'une personne qui travaille pour un salaire de 2 500 euros nets est une privilégiée? Considérez-vous qu'un pensionné qui perçoit 1 700 euros nets par mois est riche? Vos mesures vont clairement appauvrir les gens.

Le pire est que personne – pas même vous – n'est capable d'expliquer comment elles vont s'appliquer. Nous en sommes au point où les secrétariats sociaux eux-mêmes affirment que votre réforme est inapplicable. Et vous voilà à nouveau, avec vos collègues ministres, autour de la table à tenter de déchiffrer l'accord que vous avez pourtant vous-même décidé.

Monsieur le ministre, allez-vous réellement supprimer l'indexation automatique pour un travailleur sur deux et pour un pensionné sur deux? Comment ce double saut s'appliquera-t-il aux personnes qui cumulent deux mi-temps? L'entrée en vigueur est-elle bien prévue au 1er janvier 2026, et pour qui? Enfin, une maman solo à mi-temps qui gagne 2 100 euros nets sera-t-elle épargnée, oui ou non? Autrement dit, allez-vous calculer l'indexation sur le salaire potentiel à temps plein?

07.02 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik wil u eraan herinneren dat de index werd ingevoerd om de koopkracht te beschermen. De laatste vijf jaar hebben we in de energie- en de voedingssector enorme prijsstijgingen gezien en ook enorme woekerwinsten in die sectoren. De index zorgt ervoor dat de koopkracht wordt beschermd. De index verhoogt de koopkracht niet, maar beschermt ze.

Wat doet deze regering nu echter? Ze wil een stuk index afpakken van 1,3 miljoen werknemers en van 1,2 miljoen gepensioneerd. Dat wil ze niet één keer doen, maar wel herhaaldelijk. Iemand die bijvoorbeeld in januari 2026 100 euro opslag zou krijgen, zal maar 80 euro krijgen en is dus 20 euro kwijt. Hij is die echter niet alleen in januari kwijt, maar ook in februari, maart, april, mei, de rest van zijn carrière is hij die 20 euro kwijt. Zijn eindejaarspremie zal lager zijn, want die wordt berekend op het brutoloon. Zijn pensioen zal lager zijn, want dat wordt berekend op het brutoloon. Het gaat dus niet om een eenmalige diefstal van de heer De Wever, maar om een seriediefstal van de regering-De Wever bij 2,5 miljoen mensen in ons land.

Vorige week heb ik u een aantal concrete vragen gesteld in dit Parlement, waarop u helemaal niet hebt geantwoord. Tellen het dubbel vakantiegeld en premies mee om die drempel van 4.000 euro te halen? Tellen overuren, commissies en bonussen mee? Wat met sectoren die op een ander moment een indexaanpassing doorvoeren? Hoe zult u dat doen?

Dat waren allemaal concrete vragen die ik u vorige week in dit Parlement heb gesteld, maar die werden weggelachen door de meerderheid. Vandaag moet u met de staart tussen de benen terugkomen en zeggen dat niets in orde is, dat u in een nacht een maatregel hebt genomen die gevolgen heeft voor 2,5 miljoen mensen, maar dat u geen flauw idee hebt hoe u dat zult doen. Het enige dat u weet, is dat u 2,5 miljoen hardwerkende mensen wilt treffen.

Ik heb dus maar één vraag voor u. Blijft u vasthouden aan die indexdiefstal?

07.03 Minister **David Clarinval**: Geachte leden, in het kader van het begrotingsconclaaf werd de regering geconfronteerd met een veeleisende situatie.

Er waren besparingen nodig om de houdbaarheid van onze overheidsfinanciën te garanderen en om ons vermogen om te investeren in sociale, economische en veiligheidsprioriteiten te vrijwaren. De zogenoemde plafonnering van de index is een maatregel die past in deze gezamenlijke inspanning, waarbij de nodige aandacht wordt besteed aan de bescherming van de inkomens van de werknemers. We behouden immers de automatische indexering van de lonen, maar plafonneren die twee keer boven de 4.000 euro.

U vraagt mij technische details inzake de uitvoering van deze maatregel. Een technische werkgroep buigt zich momenteel over de verschillende modaliteiten ervan. Ik kan u nu dus geen nauwkeurige antwoorden geven op de zeer concrete vragen die u mij stelt.

Notre objectif est de parvenir à un accord définitif, dans les plus brefs délais, en vue de pouvoir ancrer cette vision dans une base légale claire.

Comme cela a déjà été communiqué à ce Parlement, cette mesure doit contribuer à hauteur de 883 millions à la trésorerie de l'État en 2029. Pour étayer ces chiffres, le gouvernement s'appuie sur les estimations du Bureau fédéral du Plan. En ce qui concerne l'effet concret pour les travailleurs, le Bureau fédéral du Plan indique que la mesure neutralise environ 15 % de l'indexation salariale dans le secteur privé, tandis que ce pourcentage atteindrait 25 % pour les salaires du secteur public. Il a également été tenu compte, dans cette estimation du Bureau fédéral du Plan, des moindres recettes fiscales et de sécurité sociale qui en découleront.

Cette adaptation permettra également de renforcer la compétitivité de nos entreprises, tellement essentielle pour notre économie et pour nos emplois – nous venons d'en parler dans les questions précédentes. En garantissant la prévisibilité du coût du travail et en évitant des hausses trop brusques, nous soutenons leur capacité à investir et à créer des emplois en nombre et en qualité. Cette mesure aura aussi un impact positif pour les autorités publiques, fédérales, bien sûr, mais aussi régionales et locales.

Je vous rappelle que, dans le budget, est prévue par ailleurs une réforme fiscale destinée à augmenter notablement le pouvoir d'achat des travailleurs et que cette réforme fiscale va permettre de récompenser et d'augmenter le pouvoir d'achat des travailleurs, ce qui sera largement supérieur à ce petit effort qui sera demandé aux personnes qui gagnent plus de 4 000 euros brut.

07.04 **Patrick Prévot** (PS): Monsieur le ministre, quel amateurisme! Vous nous aviez déjà bidouillé l'indexation en reportant l'entrée en vigueur. Aujourd'hui, vous parlez d'un écrêtage de l'indexation. Une chose est certaine, lorsqu'il faut faire des figures de style, vous faites preuve d'originalité.

Mais ce n'est pas une petite réforme, monsieur Clarinval. Cela touche un travailleur sur deux, un pensionné sur deux. On parle ici de dizaines de milliers d'euros sur une carrière, monsieur le ministre. Aujourd'hui, alors même que votre majorité a voté la confiance à ce gouvernement, alors même qu'on aurait déjà dû avoir ces réponses la semaine dernière, vous nous dites que c'est encore en discussion.

Vous avez mis des lignes budgétaires, mais il n'y a rien derrière. Être incapable aujourd'hui, monsieur le ministre, d'expliquer à la population ce qui l'attend, cela témoigne d'une violence incroyable et d'un mépris total pour les gens.

07.05 **Peter Mertens** (PVDA-PTB): De regering bestaat uit onwaarschijnlijke amateurs. U hebt een week gehad om antwoorden te vinden op de vragen die vorige week zijn gesteld. Na een week is er geen enkel antwoord.

U beweert dat u de index twee keer zult afpakken. Dat klopt helemaal niet. Dat gebeurt keer op keer en maand na maand door het cumulatieve aspect van de diefstal die u zult plegen.

In uw budgettaire tabellen staat voor 2026 een opbrengst van 272 miljoen euro ingeschreven voor de regering. Hoe zult u dat realiseren? Het akkoord bestaat niet. Hoe zult u dat doen? Op die vraag komt geen antwoord.

In 2027 gaat het om 391 miljoen euro. Hoe zult u dat doen? Op die vraag komt geen antwoord. Wat betekenen alle geplande verminderingen voor de sociale zekerheid? Wat betekenen ze voor de consumptie in ons land? Hoe zult u dat doen? Ook op die vragen komt er helemaal geen antwoord.

Wij krijgen hier geen antwoorden. Wij krijgen alleen de wil van de huidige regering-De Wever om het geld te halen bij 2,5 miljoen werkende mensen en gepensioneerden. *Shame on you*, beste regering!

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

08 Question de Nabil Boukili à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation au Venezuela" (56001201P)

08 Vraag van Nabil Boukili aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De toestand in Venezuela" (56001201P)

08.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, Donald Trump a annoncé cette semaine que les États-Unis allaient intervenir militairement au Venezuela, après avoir frappé de manière unilatérale des navires sur les côtes vénézuéliennes, après avoir fait plus de 70 morts, après avoir placé dix F-35 à Porto Rico et fermé l'espace aérien.

Le prétexte, cette fois-ci, est la guerre contre la drogue et non plus les armes de destruction massive. Pourtant, un rapport mondial des Nations Unies sur les drogues – datant de 2025 – nous dit que le pays joue un rôle marginal, ne connaît pratiquement aucune culture illégale significative et n'est mentionné que dans 5 % des routes de trafic latino-américaines. L'objectif de l'administration Trump – il ne faut pas se mentir – est d'abord un changement de régime au Venezuela pour s'accaparer ses richesses pétrolières. Ce pays possède en effet les plus grandes réserves de pétrole au monde.

Pendant ce temps, l'Europe et la Belgique restent silencieuses. La dernière fois que je vous ai interrogé en commission, vous m'avez répondu que vous étiez contre une intervention militaire et contre une escalade mais vous n'avez pas condamné la politique agressive américaine.

Monsieur le ministre, vu l'escalade et l'agressivité américaine qui se renforcent, je vous le demande clairement. Vous devez être cohérent puisque vous dites défendre le droit international et qu'ici, on attaque un pays souverain. Allez-vous condamner cette politique américaine? Quelles mesures avez-vous prises ou comptez-vous prendre pour faire face à cette agression contre la souveraineté vénézuélienne?

08.02 Maxime Prévot, ministre: Merci monsieur le député pour votre question.

La Belgique et les États-Unis partagent cette préoccupation commune de lutter contre le trafic de drogue et la criminalité organisée. Lors du sommet entre l'Union européenne et les États d'Amérique latine et centrale, qui s'est tenu à Santa Marta le mois dernier, je me suis exprimé très clairement sur ce sujet. Cette lutte constitue une priorité de premier plan pour ce gouvernement et constituait d'ailleurs l'un des axes essentiels de mon déplacement en Amérique latine, plus précisément en Colombie et au Mexique.

Cette lutte doit cependant s'appuyer sur une coopération étroite entre les pays concernés et toujours respecter le droit international. La Belgique et l'Union européenne appellent à la désescalade et défendent l'importance de la stabilité régionale ainsi que de la sécurité maritime. Nous continuons par ailleurs à espérer un avenir pacifique et démocratique pour le Venezuela.

Or la situation sur place se tend. Hier, lors d'une cellule de crise consacrée au suivi des affaires consulaires, nous avons décidé de modifier l'avis de voyage du ministère des Affaires étrangères et de déconseiller désormais tout déplacement vers le Venezuela. Les Belges présents dans ce pays recevront un e-mail leur indiquant que les possibilités de quitter le pays diminuent et que l'assistance consulaire devient plus difficile.

Hier, j'ai rencontré le secrétaire d'État adjoint des États-Unis, Christopher Landau, avec qui j'ai eu un échange très franc sur de multiples sujets. J'ai pu évoquer avec lui l'enjeu de la lutte contre le trafic de drogue. Il a lui-même été très clair sur la position de l'administration américaine, qui souhaite redéployer sa diplomatie notamment vers l'Amérique latine et mieux y défendre ses intérêts sécuritaires. Nous avons convenu de

continuer à discuter de ce sujet ensemble. Je serai d'ailleurs à Washington début janvier afin de continuer ce dialogue franc que nous avons initié.

08.03 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, je vous entends lorsque vous appelez à une désescalade, mais appeler à une désescalade ne suffit pas. Vous dites aujourd'hui que vous conseillez à nos ressortissants présents au Venezuela, ou à ceux qui souhaitent s'y rendre, d'être plus prudents. Mais ce qu'il faut, c'est éviter que la situation ne s'aggrave au Venezuela. Que fait la Belgique face aux États-Unis pour empêcher qu'une guerre n'éclate au Venezuela? C'est le peuple vénézuélien qui souffrira de cette guerre.

Arrêtons de répéter cette fable selon laquelle les Américains interviendraient au Venezuela pour lutter contre la drogue. Le même discours a été tenu en Irak. Et quel en a été le résultat? Un million et demi de morts. Les Américains ont même menti devant les Nations Unies en affirmant qu'il y avait des armes de destruction massive. L'objectif réel était de s'accaparer le pétrole irakien et de défendre les intérêts stratégiques des États-Unis. Arrêtons de mentir aux gens: les Américains interviennent pour leurs propres intérêts, pas pour le peuple vénézuélien.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Question de Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La position belge au Conseil de l'Europe sur la réduction du contrôle exercé par la Cour européenne des droits de l'homme (CEDH)" (56001204P)

09 Vraag van Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het Belgisch standpunt in de Raad van Europa inzake de beperking van de toetsing door het Europees Hof van de rechten van de mens (EHRM)" (56001204P)

09.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, le 10 décembre est la Journée internationale des droits de l'homme. Nous nous sommes, du reste, battus pour obtenir et acquérir ces droits: le droit à la vie, à la dignité, à l'égalité, à la vie privée, à la vie familiale, à un procès équitable, ainsi que l'interdiction des traitements inhumains.

Ces droits ne devraient, par ailleurs, jamais être remis en question. Pourtant, le 10 décembre prochain, ils risquent d'être piétinés. En effet, ce même jour, une Conférence interministérielle du Conseil de l'Europe a été convoquée. Est inscrite à l'ordre du jour une discussion sur l'indépendance des juges de la Cour européenne des droits de l'homme (CEDH). Cette idée prend sa source dans la lettre que la Belgique a corédigée et cosignée avec huit autres pays européens, relativement aux décisions rendues par les juges de la CEDH dans les affaires en rapport avec la politique migratoire. Cette lettre s'appuie sur des formulations inexactes, comme nous l'avions relevé à l'époque, accusant ainsi la Cour de limiter la capacité des États d'expulser comme ils le veulent. Pas une décision n'y est citée, aucun argument juridique solide n'y est invoqué; il s'agit seulement d'un coup de com' pour mettre la pression sur la Cour et ses juges.

Mercredi prochain, il est possible que cette attaque soit entérinée par une décision qui influencerait la manière dont les juges doivent rendre leurs arrêts. C'est grave parce que la CEDH est la plus haute juridiction européenne, c'est le socle de la démocratie pour les 680 millions d'Européennes et d'Européens, c'est notre barrière la plus importante pour faire respecter l'État de droit et les droits humains dans un contexte de trumpisation des discours et même des esprits, ainsi que de diabolisation des migrants. Monsieur le ministre, la réunion du 10 décembre sera très importante. La Belgique y détiendra la possibilité soit de s'aligner sur la défense de la démocratie soit de s'aligner sur l'Italie de Meloni et la Hongrie d'Orban.

Dès lors, monsieur le ministre, mes questions sont très simples. Avez-vous discuté de cette Conférence interministérielle en kern? Qui va représenter le gouvernement à cette réunion? Et puis, surtout, quelle sera la position de notre pays au sujet de l'indépendance des juges de la Cour européenne des droits de l'homme?

09.02 Maxime Prévot, ministre: Madame la députée Maouane, je vous remercie de votre question qui se réfère à la Conférence ministérielle informelle du Conseil de l'Europe qui se tiendra à Strasbourg le 10 décembre prochain et à laquelle la Belgique entend bien participer par l'entremise de la ministre de l'Asile et de la Migration.

Les décisions et les conclusions en cours de négociation en vue de cette Conférence ne conduisent aucunement à une réduction du contrôle du respect de la Convention exercé par la Cour. Ces textes font suite à la main tendue par le secrétaire général du Conseil de l'Europe aux États membres. Le secrétaire général, M. Berset, a décidé d'initier un processus de dialogue pour répondre ensemble, effectivement à la suite du courrier que vous avez évoqué, aux défis contemporains posés à la fois par la migration irrégulière, par la situation des étrangers condamnés pour des infractions graves et par le trafic illicite de migrants dans le plein respect de leurs droits humains.

Ces textes ne remettent d'aucune manière en cause la liberté ni l'indépendance de la Cour. Il s'agit, justement, dans cet exercice, de s'assurer, ce faisant, de préserver l'intégrité du système de la Convention européenne des droits de l'homme en tant que pierre angulaire de la protection des droits humains en Europe. Ces textes réaffirment d'ailleurs des principes fondamentaux parmi lesquels notre engagement profond et constant à l'égard de la Convention et à l'égard de l'indépendance, de l'impartialité et de l'autorité de la Cour européenne des droits de l'homme. Ils réaffirment également l'importance de prendre en compte la jurisprudence de la Cour, de manière à donner pleinement effet à la Convention et à l'obligation inconditionnelle des États de se conformer aux arrêts de la Cour.

La Belgique s'engagera pleinement dans ce dialogue. Nous préférons cette main tendue à des raccourcis simplistes et nous préférons un dialogue dans un cadre institutionnel balisé, un cadre de respect des droits humains, à une initiative *ad hoc* sans balise. Mais vous trouverez toujours en ma personne un fervent défenseur des droits fondamentaux de toutes et de tous.

09.03 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

J'ai envie de vous croire et j'entends votre ton rassurant. Mais, ce qui peut se passer la semaine prochaine, monsieur le ministre, c'est quand même une bombe pour notre démocratie!

Quand à l'époque M. De Wever avait cosigné cette lettre, on l'avait dénoncé. Vous aviez dit que ce n'était pas une attaque contre l'État de droit et vous aviez feint l'ignorance indiquant que vous n'étiez pas forcément au courant de la remise en question totale de l'indépendance des juges. Mais c'est malheureusement ce qui se passe. Le risque est réel. Aujourd'hui, vous ne pouvez pas dire la même chose. Ce risque existe; on le verra la semaine prochaine.

Vous avez donc six jours pour rétablir la situation, six jours pour ranger la Belgique du bon côté. La Belgique est un pays fondateur du Conseil de l'Europe, je le rappelle. Il ne faut pas ternir l'image de notre pays en vous alliant à cette déclaration. Je me tourne donc vers les humanistes de ce gouvernement, le cd&v, Vooruit et Les Engagés. Il ne faut pas laisser ce genre de choses se produire. On attend de vous que vous défendiez l'État de droit et l'indépendance des juges au Conseil de l'Europe et à la Cour européenne des droits de l'homme.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van Tinne Van der Straeten aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De impact van PFAS in de voeding op de volksgezondheid" (56001186P)

10 Question de Tinne Van der Straeten à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "L'incidence de la présence de PFAS dans les aliments sur la santé publique" (56001186P)

10.01 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, vanmorgen lezen we in de krant dat heel wat producten die we dagelijks eten, zoals volkorenbrood, alsook producten die we vandaag massaal inkopen, omdat het overmorgen Sinterklaas is, zoals speculaas, vol zitten met TFA. TFA is een afbraakproduct van PFAS, een chemische stof die we vaak in pesticiden aantreffen en die massaal aanwezig is in onze omgeving.

PFAS en TFA functioneren als kleine stoorzenders in ons lichaam. We nemen die stoffen massaal op, ze blijven langdurig aanwezig en verstoren onze immuniteit. Ze hebben een invloed op onze vruchtbaarheid en veroorzaken tal van gezondheidsproblemen.

We vinden die stoffen vandaag overal in terug, onder meer in pesticiden, die mee de oorzaak zijn van de aanwezigheid van TFA in onze voeding. Dat is ook niet toevallen, want voor die chemische stoffen is er op het hoogste niveau in Europa jarenlang zeer sterk gelobbyd.

Mijnheer de minister, we kennen u als iemand die het voortouw neemt, wanneer het gaat over gezondheidsdossiers die de bevolking zware schade kunnen toebrengen. Denk aan uw beleid en uw standpunten inzake vapes en het roken op terrassen. Hier hebben we opnieuw een dossier waarin we een sterke en proactieve minister van Volksgezondheid nodig hebben. Wanneer we de chemische sector en de lobbyisten hun gang laten gaan, wordt de kraan immers nooit dichtgedraaid. U hebt als minister van Volksgezondheid een bevoegdheid met betrekking tot de toelating van pesticiden. Zult u uw bevoegdheid ter harte nemen en ervoor zorgen dat pesticiden die PFAS bevatten, niet langer op onze markt terechtkomen?

10.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Dank u wel voor uw zeer vriendelijke woorden.

Ik laat u wel opmerken dat de aanwezigheid van PFAS in voeding, de regels daaromtrent en wat eventueel kan worden ondernomen om de aanwezigheid ervan te verminderen, een voedselveiligheidsmaterie is, die onder de bevoegdheid valt van collega-minister Clarinval. U zult dus een deel van uw vraag aan hem in de bevoegde commissie moeten herhalen.

Wat het verband betreft tussen PFAS en diverse gezondheidsproblemen, wij noteren inderdaad belangrijke alarmsignalen. Er blijft echter veel onbekend over de blootstellingsduur, de dosis, het type PFAS en de ernst van de ziekte, kortom de pathologische mechanismen die een relatie leggen met onder andere immuunstoornissen, een verhoging van het cholesterolgehalte in het bloed en een verhoogd risico op bepaalde vormen van kanker. Het is dus belangrijk dat goed in het oog te houden.

Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg publiceerde daarom in juli – ik vond dat een belangrijk initiatief – een studie over de impact van PFAS op de volksgezondheid, met als doel uniforme richtlijnen op te stellen voor zorgverleners in het hele land. Dat was ook een uitdrukkelijke vraag van mij. Die richtlijnen worden nu door de gewesten verspreid en zullen ook in een e-learningformaat voor zorgverleners gegoten worden. Ik heb in oktober het kenniscentrum opgedragen de impact van PFAS op de gezondheid van kwetsbare groepen, zoals zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en zuigelingen, meer gedetailleerd te onderzoeken, met als doel richtlijnen te ontwikkelen voor zorgverleners. Dat advies wordt tegen volgende zomer verwacht.

10.03 **Tinne Van der Straeten** (Ecolo-Groen): Dank u wel, mijnheer de minister.

Het is goed meer kennis te verzamelen, maar er is vandaag ook al veel kennis voorhanden. Een aantal zaken weten we vandaag al, bijvoorbeeld dat PFAS aanwezig is in bepaalde pesticiden. Een kleine maar groeiende groep pesticiden zetten continu TFA en PFAS af in onze omgeving.

Het is gemakkelijk ertegen te ageren en mochten er geen lobbyisten voor de chemische sector in uw regering zitten zou het misschien nog gemakkelijker zijn. U hebt een gedeelde bevoegdheid met minister Clarinval wanneer het gaat over de toelating van pesticiden, precies met het oog op de volksgezondheid. Het is nu aan de orde om de kraan dicht te draaien, vandaag al te ageren gelet op hetgeen we nu al weten, en de gevaarlijke pesticiden met PFAS erin niet langer op de Belgische markt toe te laten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 **Samengevoegde vragen van**

- Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Het grensoverschrijdend gedrag van een gynaecoloog in Tienen" (56001208P)

- Frieda Gijbels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De klachten over een gynaecoloog" (56001213P)

11 **Questions jointes de**

- Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les comportements transgressifs d'un gynécologue à Tirlemont" (56001208P)

- Frieda Gijbels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les plaintes concernant un gynécologue" (56001213P)

11.01 **Nawal Farih** (cd&v): Mijnheer de minister, sommige dossiers kruipen letterlijk onder ons vel, niet altijd omdat ze complex zijn, maar omdat ze bijzonder pijnlijk zijn. De voorbije dagen hebben we gigantisch veel getuigenissen gehoord van vrouwen die helaas in contact zijn gekomen met een zorgverstrekker op een manier die nooit maar dan ook nooit toelaatbaar is in een zorgrelatie.

Daardoor rijzen er natuurlijk heel wat vragen over de controle en over de mogelijkheid tot het indienen van klachten. Voor de organisatie van dat systeem kijken we naar de Federale Toezichtcommissie. Iedereen zou moeten weten dat men daar een klacht kan indienen, maar we beseffen dat dit onvoldoende bekend is bij patiënten en burgers en dat zelfs ziekenhuizen er niet altijd voldoende van gebruikmaken.

Wanneer ik terugdenk aan de vrouwen die vandaag naar buiten durven komen en het verhaal dat ze brengen, voel ik plaatsvervangende schaamte, omdat we als politiek veel beter moeten doen voor hen. In een kwetsbare periode waarin ze een zwangerschapstraject doorlopen, zorg nodig hebben en met veel vragen zitten, hebben ze, zonder dat ze goed durfden te reageren, momenten meegemaakt die niemand zou mogen meemaken in de zorg.

Mijn vragen zijn dan ook eenvoudig. Hoelang was de Federale Toezichtcommissie hiervan op de hoogte? Wat is daarmee gebeurd? Waarom werken we niet opnieuw met provinciale antennes, die veel dichterbij de ziekenhuizen en artsen staan, sneller signalen kunnen opvangen en sneller kunnen reageren, zodat we veel slagkrachtiger kunnen zijn in het belang van alle patiënten?

11.02 **Frieda Gijbels** (N-VA): Mijnheer de minister, het betreft meldingen over één gynaecoloog. Het zijn spijtig genoeg altijd enkelingen, een paar rotte appels die de boel verzieken voor de grote meerderheid van de zorgverstrekkers die het wel degelijk goed voor hebben met hun patiënten. We kunnen nog kilo's wetteksten produceren en bladzijden regels bedenken en het hebben over de kwaliteit van de zorg en de patiëntenrechten. Dat heeft allemaal geen zin als de burger niet weet waar hij terecht kan wanneer hij iets heeft meegemaakt dat niet oké is en hij een klacht wil indienen over ons zorgsysteem.

Ik vind het erg dat zoveel vrouwen een slechte ervaring hebben gehad bij hun gynaecoloog. Ik vind het nog veel erger dat ze daarmee zijn blijven rondlopen en niet wisten waar ze een klacht konden indienen. Pas toen iemand de weg had gevonden naar een klachteninstantie, ontstond er een tsunami van meldingen. Dat spreekt echt voor zich.

Natuurlijk is iedereen onschuldig tot het tegendeel is bewezen en alles moet nog worden onderzocht. Dat ons klachtensysteem niet deugt, mijnheer de minister, lijkt mij evenwel duidelijk. Want eerlijk gezegd, wie kent de Federale Toezichtcommissie? Wie vindt de Federale Toezichtcommissie? Ik heb die commissie vandaag even gegoogeld en kwam terecht op een pagina die niet werkt. Gelukkig werkte het Vlaamse meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag wél. Daar zijn die klachten dan ook binnengekomen.

Het is niet voor niets, mijnheer de minister, dat wij als Arizona een verbetering van het klachtrecht in het regeerakkoord hebben geschreven. Dat is nodig. Het grote verschil komt er pas wanneer de zaken die we ons hebben voorgenomen, ook worden uitgevoerd.

Ik heb enkele vragen.

Wanneer komt er een duidelijk meldpunt voor patiënten? Hoe staat het met de Federale Toezichtcommissie?

Werkt die nu naar behoren? Hoe ziet u de modernisering van het klachtrecht? Tot slot de vraag waar we allemaal mee zitten: wat zit er nog onder de waterlijn?

11.03 Minister **Frank Vandenbroucke**: Dank u wel, collega's.

Een praktijk van een dokter is bij uitstek een plek waar mensen zich heel kwetsbaar voelen en zich ook kwetsbaar moeten tonen. Artsen moeten met de hoogst mogelijke standaarden omgaan met die situatie. Als wat de voorbije twee weken in de pers verschenen is juist is, of ongeveer juist is, dan is dat niets minder dan walgelijk en schandelijk. Ik denk dat we het daarover eens zijn.

De beroepsgroep en ook de ziekenhuizen moeten nadenken over hoe ze omgaan met integriteitsproblemen en hoe ze het vertrouwen bij patiënten kunnen herstellen. Er is ook een cruciale verantwoordelijkheid voor de politiek en de overheid. Dankzij dappere getuigenissen in *De Morgen* heb ik dit dossier onmiddellijk aan de Toezichtcommissie bezorgd. Bij de Toezichtcommissie was op dat moment nog geen enkele melding over deze arts binnengekomen. Ik heb hetzelfde gedaan bij de Orde der Artsen.

Op dit moment vind ik dat de veiligheid van patiënten absoluut primeert. Uit voorzorg is deze arts daarom bij hoogdringendheid, via een daarvoor bestaande procedure bij de Toezichtcommissie, geschorst. Die beslissing is dinsdagavond genomen. Een dergelijke schorsing, waarbij de betrokken arts niet wordt gehoord, heeft een maximumtermijn van acht dagen, zodat het principe van het wederwoord kan worden gerespecteerd. Alle betrokken instanties, de Toezichtcommissie, de Orde, de meldpunten en ook het parket moeten nu zeer grondig en zonder dralen hun werk doen met betrekking tot dit dossier en de klachten die er zijn.

Ik kan niet op het resultaat van dit onderzoek vooruitlopen, maar ik denk dat we uit deze situatie moeten leren. Dat houdt onder meer verband met de organisatie van het klachtrecht, met de wijze waarop de meldpunten met elkaar communiceren en hoe ze communiceren met de Toezichtcommissie over alle beleidsniveaus heen. Ik zal daarover met de ziekenhuizen moeten spreken, met de meldpunten en met de collega's in de deelstaten die daarvoor bevoegd zijn. Ik vind dit bijzonder belangrijk. Inderdaad, mevrouw Gijbels, we moeten echt ter harte nemen wat in het regeerakkoord reeds is aangekondigd.

Ik heb van mevrouw Demir vernomen dat het meldpunt nog in overleg was met de betrokkene over de vraag of en hoe de klacht aan de Toezichtcommissie zou worden bezorgd. Dat proces was nog lopende.

Mevrouw Demir heeft begin oktober het groeiend aantal dossiers, ook in de zorgsector, voor het eerst in algemene zin aangekaart via mijn beleidscel bij de administratie. Er waren daarvoor nog geen pogingen ondernomen om met de federale administratie hierover te spreken. Het heeft een paar weken geduurd, maar het contact wordt nu gelegd. De Vlaamse en de federale administraties zullen nu nadenken over het op punt stellen van de communicatie. Een bredere evaluatie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat patiënten overal goed terecht kunnen en er geen dossiers bij één contactpunt blijven liggen. Voor mij staan de integriteit en de veiligheid van de patiënten voorop. Ik vind het uiterst belangrijk dat wij ons huiswerk maken en dit klachtrecht echt op punt stellen. Ik ga ook investeren (...)

11.04 **Nawal Farih** (cd&v): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik hoor u graag uw antwoord eindigen met investeren in en versterken van de Toezichtcommissie, maar ik wil toch nog een pleidooi houden voor de provinciale antennes, want die werken en hebben altijd gewerkt. Als u het mij vraagt, dan zouden we daar terug naartoe moeten gaan. Voor cd&v blijft nabijheid cruciaal. Er zijn grenzen aan het centraliseren, want we zien dat centralisatie vertraging oplevert en dat patiënten de weg niet vinden. Wij pleiten voor meer nabijheid en stellen voor dat u opnieuw kijkt naar de provinciale antennes.

11.05 **Frieda Gijbels** (N-VA): Mijnheer de minister, het is niet moeilijk te begrijpen dat er geen meldingen waren bij de Federale Toezichtcommissie, want ze is onvindbaar. Dat orgaan zou toezicht moeten houden op onze kwaliteitswet en op de patiëntenrechten en ik vind het bijzonder jammer dat daar niet meer aandacht naar is gegaan. Ik hoor u echter graag zeggen dat u werk wilt maken van een verbetering van ons klachtrechtsysteem.

We moeten het vertrouwen van patiënten in ons zorgsysteem herstellen, want er is daarmee de laatste tijd wel een en ander aan de hand geweest. Het heeft geen zin om patiënten en zorgverstrekkers tegen elkaar op te

zetten. We moeten ervoor zorgen dat alles opnieuw functioneert en dat de bestaande systemen – we hebben er genoeg – met elkaar praten en op punt worden gesteld, zodat de patiënten een stem krijgen en een rol kunnen spelen in hun verzorging.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van Alexander Van Hoecke aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De aanwezigheid van Syrische oorlogsmisdadigers in België" (56001193P)

12 Question de Alexander Van Hoecke à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "La présence de criminels de guerre syriens en Belgique" (56001193P)

12.01 Alexander Van Hoecke (VB): Vandaag werd bekend dat er een onderzoek loopt naar maar liefst negentien Syrische oorlogsmisdadigers die zich in ons land zouden bevinden. Het gaat om mensen die hebben gefolterd en vermoord. Het parket heeft ook bevestigd dat zich onder die negentien verdachten mogelijk IS-terroristen en Syriëstrijders kunnen bevinden. Die negentien verdachten zijn waarschijnlijk slechts het topje van de ijsberg, want het parket geeft zelf aan dat het niet de middelen en de mankracht heeft om die onderzoeken grondig te voeren.

Laten we daar eens twee keer over nadenken. Justitie zegt vandaag dat het geen grondig onderzoek kan voeren naar mensen die uit Syrië naar hier komen en die worden verdacht van de meest walgelijke misdaden denkbaar.

Waar het Vlaams Belang al jaren voor waarschuwt, wordt vandaag jammer genoeg opnieuw en voor de zoveelste keer zwart op wit bevestigd: deze regering heeft geen enkele controle op wie ons land binnenkomt.

Mevrouw de minister, in 2023 werd al eens een Syriër opgepakt, namelijk iemand die naar hier was gekomen, asiel had aangevraagd en als vluchteling werd erkend. Hij bleek een IS-terrorist te zijn. Niet de overheid ontdekte dat, maar een internationale mensenrechtenorganisatie. Wij hebben toen al gepleit voor een grondige screening van minstens iedereen die uit Syrië en Irak naar hier is gekomen.

Mevrouw de minister, mijn logische vraag vandaag is dan ook waarom dat niet is gebeurd. Hoe kan het dat de regering vandaag nog steeds geen enkele controle heeft over wie ons land binnenkomt?

12.02 Minister Annelies Verlinden: Mijnheer Van Hoecke, u weet dat de toegang niet onder mijn bevoegdheid valt. Ik kan alleen maar toelichting geven bij wat er vandaag bij het federaal parket gebeurt.

Er lopen effectief negentien onderzoeken naar mogelijke oorlogsmisdaden tijdens de periode onder Assad. Het gaat daarbij zowel om strijders van Islamitische Staat als om mensen die betrokken waren bij de gewelddadige onderdrukking van de oppositie ten tijde van Assad. Daarnaast werden intussen acht dossiers zonder gevolg geklasseerd.

Het federaal parket is bevoegd om de onderzoeken naar mogelijke oorlogsmisdaden te voeren, en ze indien nodig te vervolgen, op basis van artikel 8 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering. Zo'n onderzoek wordt gestart op basis van informatie op de sociale media, maar ook op basis van informatie die komt van partnerdiensten als het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en van buitenlandse partners. Dat is een normale manier van werken.

Laat ik heel duidelijk zijn, oorlogsmisdaden en andere schendingen van het internationaal humanitair recht die in Syrië werden begaan, of ze nu door jihadisten, door aanhangers van het voormalige regime of door anderen werden begaan, mogen niet ongestraft blijven. Ik ben dan ook bijzonder blij dat het federaal parket de daad bij het woord voegt en alles doet wat het kan om die onderzoeken te voeren. Waar ons land bevoegd is, zal het federaal parket dat doen, op basis van de bevoegdheden en op basis van de procedures inzake die rechtsvervolging. Die misdaden zullen worden onderzocht en waar mogelijk vervolgd.

In ons land is geen plaats voor oorlogsmisdadigers. Ik heb er alle vertrouwen in het parket en de politie voor het voeren van die onderzoeken.

12.03 Alexander Van Hoecke (VB): Minstens negentien Syrische oorlogsmisdadigers wonen gewoon in ons land, en er wordt geen grondig onderzoek naar gevoerd, want Justitie heeft de middelen niet. Het parket zegt het zelf.

U bent het misschien al vergeten, maar sinds 2015 zijn er maar liefst 103 IS-strijders, terroristen, teruggekeerd naar ons land. Weet u hoeveel van hen vandaag nog in de cel zitten? Amper een derde. Dan vraag ik me af wat er in godsnaam nog moet gebeuren voor deze regering eindelijk aan de alarmbel trekt, voor u wakker schiet? In 2023 hebben we al gevraagd om iedereen te screenen die uit die regio komt, ook degenen die hier al zijn. Dat is niet gebeurd.

Ik vraag het opnieuw. Waarom laat deze regering toe dat hier mensen van over heel de wereld binnenkomen zonder dat we weten wie die mensen zijn? Daar komen ongelukken van. Dat weet u maar al te goed.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Collega's, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te zeggen dat u uw stem nog kunt uitbrengen bij de geheime stemming. De procedure loopt nog 20 minuten. Gelieve dus naar zaal 3 te gaan indien u uw stem nog niet zou hebben uitgebracht.

13 Question de François De Smet à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les recommandations de l'Observatoire International des Prisons face à la surpopulation carcérale" (56001195P)

13 Vraag van François De Smet aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De aanbevelingen van het Observatoire International des Prisons over de overbezette gevangenissen" (56001195P)

13.01 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, aujourd'hui, en Belgique, plus de 500 détenus dorment sur un matelas par terre, tandis que d'autres sont dans des cellules qui n'ont même pas de fenêtre, ce que j'ai vu de mes yeux à la prison de Saint-Gilles il y a quelques semaines.

Il faut pouvoir dresser ce constat implacable: plus nous construisons de prisons, plus nous avons de prisonniers. Malgré l'ouverture de 1 400 places ces trois dernières années, nous enregistrons 2 000 prisonniers de plus.

Notre population carcérale devient un problème endémique, qui attire l'attention de l'Observatoire international des prisons. Celui-ci dénonce l'ensemble du système comme étant inhumain et inefficace, portant atteinte aux droits fondamentaux.

Dans une sortie hier, l'Observatoire nous dit que dans nombre de cas, le recours à la prison aggrave la situation, car ceux qui en sortent, ressortent en pire état que l'état dans lequel ils sont entrés. La prison serait pour eux, je cite, "une usine à maladie mentale, à consommation de stupéfiants, à désinsertion".

Madame la ministre, je sais que vous vous exprimez souvent sur le sujet, mais j'avais quand même envie de vous poser cette question, qui n'est pas juste politique, mais aussi sociétale. N'avez-vous aucun doute sur cette politique visant à construire, remplir, construire, remplir des prisons de manière continue, comme un tonneau des Danaïdes politique, dont vous héritez certes, mais que vous allez faire perdurer? C'est ce qui apparaît dans le budget.

Mes questions sont simples. Assumez-vous l'investissement prioritaire de 600 millions d'euros dans la création de nouvelles places de prison plutôt que dans des outils de désincarcération ou des alternatives?

À côté – je dis bien à côté – de la construction de ces nouvelles places, quelles mesures concrètes et immédiatement applicables prévoyez-vous de prendre pour répondre à l'urgence d'héberger dignement ces 500 personnes qui dorment sur des matelas dans des prisons? Quels que soient les délits qu'elles aient pu commettre, elles ne peuvent ressortir de prison dans un état pire que l'état dans lequel elles y sont entrées.

13.02 Annelies Verlinden, ministre: Collègue De Smet, comme nous en avons déjà discuté en commission,

le problème de la surpopulation dans les prisons perdure depuis des décennies. À ma demande, des moyens structurels ont été prévus à cet effet dans l'accord budgétaire du 24 novembre.

En juillet dernier, le Conseil des ministres a approuvé un plan élaboré avec tous les partenaires concernés. Ainsi, nous collaborons avec les communautés pour l'exécution des peines, avec la Santé publique pour les internés, avec l'Asile et Migration pour le retour des détenus sans droit de séjour et avec la Régie des Bâtiments pour la rénovation et la création de capacités.

La situation est grave, avec un taux de surpopulation de 20 %, voire plus dans certaines prisons, et 569 personnes qui ont dormi au sol en début de semaine. La loi d'urgence permet déjà un placement plus rapide, entre autres sous surveillance électronique, mais l'augmentation des peines et des condamnés pousse notre gouvernement à discuter d'autres mesures pour remédier sans délai à la problématique des détenus dormant à même le sol.

Des experts préparent un plan visant à lutter contre la surpopulation et à la prévenir, avec des propositions pour l'ensemble de la chaîne pénale. La réduction du nombre disproportionné de détenus en détention préventive est une priorité dans ce cadre. Nous augmentons également le nombre de maisons de détention à petite échelle et d'accompagnateurs de détention, afin de favoriser la réintégration. Cet aspect est essentiel pour prévenir la récidive. Enfermer des personnes de manière inhumaine sans accompagnement ne sert pas notre sécurité collective. La coopération et surtout le courage devront être nos boussoles si nous voulons vraiment résoudre ce problème.

13.03 François De Smet (DéFI): Merci, madame la ministre.

Je ne suis pas optimiste sur toutes les mesures, mais il serait malhonnête de dire que vous ne faites rien. Il va donc falloir vous laisser un peu de temps pour voir si tout cela fonctionne.

Il faut le rappeler, le problème de la surpopulation est qu'elle constitue aussi une machine à récidive. Contrairement à ce que l'on pourrait croire, ce n'est pas en enfermant tout le monde dans des prisons que vous garantirez la sécurité des citoyens. Des gens finissent par en ressortir en étant pires que quand ils y sont entrés.

Il existe en littérature française une citation bien connue que l'on attribue à tort à Victor Hugo mais qui traduit bien la pensée de cet écrivain: "Ouvrir une école, c'est fermer une prison". Il est quand même curieux de voir qu'en Belgique, on fait exactement l'inverse.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Samengevoegde vragen van

- Funda Oru aan Vanessa Matz (Modernisering van de overheid, Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en Wetenschapsbeleid) over "Het verbod op sociale media voor jongeren" (56001191P)

- Ismaël Nuino aan Vanessa Matz (Modernisering van de overheid, Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en Wetenschapsbeleid) over "De studie

van de Hoge Gezondheidsraad (HGR) over de regulering van de toegang van jongeren tot de sociale netwerken" (56001198P)

- Florence Reuter aan Vanessa Matz (Modernisering van de overheid, Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en Wetenschapsbeleid) over "De aanbevelingen van de Hoge Gezondheidsraad (HGR) over de sociale netwerken" (56001206P)

14 Questions jointes de

- Funda Oru à Vanessa Matz (Action et Modernisation publiques, Entreprises publiques, Fonction publique, Gestion immobilière de l'État, Numérique et Politique scientifique) sur "L'interdiction des réseaux sociaux aux jeunes" (56001191P)

- Ismaël Nuino à Vanessa Matz (Action et Modernisation publiques, Entreprises publiques, Fonction publique, Gestion immobilière de l'État, Numérique et Politique scientifique) sur "L'étude du Conseil supérieur de la Santé (CSS) sur la régulation de l'accès des jeunes aux réseaux sociaux" (56001198P)

- Florence Reuter à Vanessa Matz (Action et Modernisation publiques, Entreprises publiques, Fonction publique, Gestion immobilière de l'État, Numérique et Politique scientifique) sur "Les recommandations du Conseil supérieur de la Santé (CSS) sur les réseaux sociaux" (56001206P)

14.01 Funda Oru (Vooruit): Mevrouw de minister, filmpjes met levensgevaarlijke challenges, onrealistische schoonheidsidealen of puur racisme en seksisme vormen een deel van de vreselijke rommel die onze jongeren vandaag via sociale media binnenkrijgen, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, vaak uren aan een stuk, want Vlaamse jongeren spenderen vandaag gemiddeld acht uur per dag aan schermtijd, boven op de schermtijd die ze op school al krijgen. Dat is onbegrijpelijk en hallucinant, ook omdat we vandaag weten wat de schadelijke gevolgen van sociale media zijn voor het mentale welzijn van onze kinderen: zelfverminking, eetstoornissen, depressies. Net als vele andere ouders ben ik ongerust. We voelen ons vandaag vooral machteloos tegenover de grote techgiganten en hun giftige algoritmes.

Ouders racen vandaag elke dag tegen de klok. Ze gaan werken, brengen hun kinderen naar school, maken eten klaar. Zoveel verantwoordelijkheden maken het onmogelijk om continu te controleren welke beelden hun kinderen online binnenkrijgen. Daarom legt Vooruit een voorstel op tafel, namelijk een verbod op sociale media voor kinderen. De Hoge Gezondheidsraad steunt dat ook. Andere studies en experts adviseren hetzelfde en andere landen doen het ons voor. In Denemarken kan het, in Frankrijk kan het, Australië doet het. Dan moet het hier in België ook kunnen. Het moet gedaan zijn met die schadelijke Chinese en Amerikaanse algoritmes die slechts een doel hebben: de gezondheid van onze kinderen schaden.

Ons voorstel is duidelijk: een socialemediaverbod voor kinderen tot 15 jaar om ouders te versterken in deze strijd en vooral om onze kinderen te beschermen.

Mevrouw de minister, steunt u ons voorstel voor een verbod op sociale media?

14.02 Ismaël Nuino (Les Engagés): Madame la ministre, nous avons deux minutes. Si cela vous convient, je vous propose de créer en direct un compte Facebook. (*M. Nuino sort son téléphone portable et réalise les manipulations de manière à ce que la ministre puisse suivre*). Tout le monde sait comment ça marche. Je m'appelle Ismaël Nuino, je suis jeune et j'ai envie d'être sur Facebook comme tout le monde.

J'appuie sur "Suivant" après avoir renseigné mon prénom et mon nom. Bonne nouvelle, la plateforme me demande mon âge, ma date de naissance. Peut-être l'ignorez-vous, pour ouvrir un compte Facebook, il faut avoir minimum 13 ans. Admettons pour la démonstration que moi, Ismaël, j'ai 10 ans, je suis né en 2015. Si je renseigne cette année de naissance et clique sur "Suivant", la création du compte est impossible.

Bonne nouvelle, me direz-vous. J'appuie sur "OK" et je suis renvoyé sur la page où on me demande de renseigner ma date de naissance. Cette fois-ci, parce que j'ai vraiment très envie d'être sur Facebook, j'indique être né en 2010, et donc que j'ai 15 ans.

J'ai un peu d'appréhension, je me dis que Facebook ne sera pas dupe, mais j'appuie tout de même sur "Suivant" et constate que je peux poursuivre la procédure de création de compte. Là se trouve d'après moi le nœud du problème, madame la ministre.

Ce qui nous conduit à vous interroger aujourd'hui, c'est ce rapport du Conseil Supérieur de la Santé (CSS), qui nous montre l'impact néfaste que peuvent avoir les réseaux sociaux sur les jeunes. Malheureusement,

Ismaël a vraiment créé son compte à 10 ans. Je suis allé vérifier, j'ai créé mon compte Facebook à cet âge, parce que comme tous mes potes, j'avais envie d'être sur Facebook et rien ne me l'interdisait, ni la loi, ni – comme vous l'avez vu – Facebook.

Madame la ministre, que pensez-vous de ce rapport? N'est-il pas temps – nous sommes en train d'y travailler en commission sous votre impulsion – de se demander comment, d'une part, fixer cet âge et, d'autre part, le vérifier? C'est indispensable parce que même si un âge minimal est théoriquement défini, ni Facebook ni les autres plateformes ne jouent le jeu. Comment donc procéder pour décider d'un âge et comment s'assurer que ce soit bien implémenté?

14.03 Florence Reuter (MR): Madame la ministre, j'ai essayé avec mon âge, mais j'ai été acceptée tout de suite. C'est ainsi: j'ai plus de 13 ans!

Plus sérieusement, je vous ai déjà fait part de l'inquiétude, notamment en tant que maman, que m'inspirent l'usage des réseaux sociaux et le recours intempestif aux écrans par les jeunes, en particulier les adolescents. Le rapport du Conseil Supérieur de la Santé, lui, est nettement plus mesuré et plus nuancé que les appels à une interdiction pure et simple. Nous savons que le Parlement européen a également voté une résolution pour une meilleure protection des jeunes face aux réseaux sociaux et, principalement, aux plateformes. Il met en garde devant les dangers que représentent ces réseaux pour nos adolescents. Toutefois, il cite aussi les bienfaits du numérique. Il faut en effet vivre avec son temps. On peut tout interdire, mais le numérique, les réseaux, internet, les écrans font désormais partie de la vie quotidienne des adolescents et de l'évolution de la société.

Pour moi, il n'existe pas de réponse unique qui serait l'interdiction bien qu'*a priori*, en tant que mère, j'y serais favorable. Interdire, c'est bien, mais comment appliquer ensuite cette interdiction? C'est là le nœud du problème. Comment appliquer une interdiction, si ce n'est en obligeant les plateformes à employer un logiciel qui permettrait de voir si l'enfant ou l'adolescent a, plus ou moins, 13, 14 ou 15 ans.

Madame la ministre, quelle position ce rapport inspire-t-il au gouvernement? Quid des difficultés énoncées? C'est bien de décider d'une interdiction, mais à quoi sert-elle si on ne peut l'appliquer? Puisque c'est une question générale, quels sont vos contacts avec les entités fédérées à ce sujet?

14.04 Minister Vanessa Matz: Beste collega's, veel ouders maken zich zorgen over de veiligheid van hun kinderen online. Met wie komen ze in contact? Welke berichten zien ze?

Régulièrement, comme vous l'avez tous rappelé, des tendances dangereuses circulent sur les réseaux sociaux. Il suffit de voir les challenges sur TikTok. On est parvenus, avec d'autres États membres, à enlever le hashtag SkinnyTok, mais cela fleurit tous les jours. Les risques ne se limitent évidemment pas à ces tendances-là. Sur ces plateformes, un mineur peut en quelques secondes tomber sur des contenus inappropriés, violents ou à caractère sexuel. La structure même de ces sites est extrêmement addictive, conçue pour capter l'attention et influencer des esprits qui ne sont pas encore totalement formés. Tout cela démontre une chose: les réseaux sociaux ne sont pas un terrain de jeu sans conséquences pour nos enfants.

Het is essentieel om de kwestie van online veiligheid van jongeren met expertise te bekijken. Ik dank collega Vandenbroucke voor het rapport dat hij opvroeg bij de Hoge Gezondheidsraad.

Les conclusions du rapport confirment la nécessité de mettre en place une véritable protection des jeunes en ligne et de définir un âge minimum pour l'accès aux réseaux sociaux. Celles et ceux qui ont lu le rapport de manière incomplète ne l'ont pas vu. Même si cela n'apparaît pas dans le résumé, le rapport indique clairement qu'une majorité d'experts se prononcent en faveur de l'instauration d'un âge minimum.

Je partage leur avis, mais définir un âge minimum ne servirait à rien sans dispositif de contrôle. Tout comme il faut prouver son âge pour acheter de l'alcool, ou pour entrer en boîte de nuit lorsqu'un vigile contrôle à l'entrée, nous avons besoin d'un dispositif similaire pour l'accès aux réseaux sociaux. C'est d'ailleurs exactement ce que souligne le rapport du CSS, qui appelle à instaurer une vérification de l'âge, c'est-à-dire un dispositif fiable garantissant que la limite légale fixée soit réellement respectée.

Soyez-en assurés, je suis déterminée à doter la Belgique d'un cadre législatif robuste, avec une vraie

vérification de l'âge, grâce à l'authentification numérique. Nous avons, en Belgique, toute l'expertise nécessaire pour y parvenir. La commission de la Justice, présidée par notre collègue, entamera prochainement des travaux sur la question de la protection des jeunes en ligne et la fin de l'anonymat en ligne.

In dit land hebben we de gewoonte om wetten te maken binnen de regering en ze pas daarna te bespreken in het Parlement. Ik wil dat omkeren, met eerst een grondig parlementair debat, waarna we op basis van aanbevelingen voortvloeiend uit dat debat wetteksten uitwerken.

Dès que le Parlement aura rendu ses recommandations, je déposerai un projet de loi solide pour protéger les mineurs en ligne, un projet cohérent avec le cadre européen.

Je refuse que l'espace numérique soit un far west où, en l'absence de règles, la loi du plus fort prévaudrait. Je suis convaincue que, grâce à un cadre solide, nous pouvons faire en sorte que les réseaux sociaux continuent de rapprocher les gens tout en étant plus sûrs pour les jeunes.

14.05 Funda Oru (Vooruit): Mevrouw de minister, dank u voor uw antwoord en voor de inspanningen die u wilt leveren om onze kinderen te beschermen.

Ouders zijn vandaag echt bezorgd en rekenen op een sterke overheid om hen te helpen hun kinderen te beschermen. Daarom hebben we met Vooruit dat voorstel van een verbod op sociale media voor kinderen tot 15 jaar op tafel gelegd, zoals dat ook in andere landen geldt. Ons voorstel is klaar en duidelijk, u kunt ermee aan de slag gaan.

Collega's, ik zeg zeer vaak: *It takes a village to raise a child*. Met Vooruit zijn we een bondgenoot voor ouders. We voeren dezelfde strijd. Het is heel belangrijk om heel snel aan het werk te gaan om onze kinderen te beschermen tegen alle rommel die ze vandaag via sociale media binnenkrijgen.

14.06 Ismaël Nuino (Les Engagés): Madame la ministre, nous vous soutenons à 100 % pour le travail que vous avez prévu de mener. La commission de la Justice va organiser des auditions sur la question de la limite d'âge, sur notre capacité à y parvenir techniquement et aussi sur la manière de contrôler le respect ou non de nos lois sur les réseaux sociaux. Je suis d'ailleurs heureux de vous annoncer que ces auditions commenceront en janvier et que c'est à ce moment-là que nous pourrons avoir un vrai débat démocratique, tel que vous l'avez initié.

Cette question peut paraître amusante, mais notre société a toujours réussi – elle a toujours essayé en tout cas – à protéger les jeunes; en limitant l'âge pour pouvoir conduire, parce que ça peut être dangereux; en limitant l'âge pour avoir accès à de l'alcool; en essayant à chaque fois de les protéger parce que l'enfance est un moment qui doit être privilégié.

Aujourd'hui, les jeunes passent en moyenne trois heures par jour sur les réseaux sociaux et on ne peut pas se dire que ces trois heures quotidiennes sont des zones de non-droit, des zones sur lesquelles on n'a aucune prise et des zones où l'État décide de les abandonner.

Alors, madame la ministre, nous vous soutenons à 100 %.

14.07 Florence Reuter (MR): La protection des jeunes face aux écrans et aux réseaux sociaux est essentielle. Nous sommes tout à fait d'accord là-dessus.

Elle passe par plusieurs canaux. Il y a la prévention, c'est pour ça que je vous interrogeais sur les entités fédérées. Il y a la sensibilisation, le rôle des parents, le rôle de l'école, le rôle des associations. C'est un tout. Et puis, il y a effectivement le rôle de la vérification.

Cependant, cet outil de vérification dont vous parlez existe déjà, puisqu'il est testé actuellement par la Commission européenne. Il est d'ailleurs malheureux que la Belgique ne participe pas directement à ce test car, effectivement, je pense que c'est la clé.

Aujourd'hui, il faut pouvoir vérifier si l'enfant ou l'ado a 13, 14 ou 15 ans. Quel que soit l'âge adapté, il faut pouvoir le vérifier. Mais, aujourd'hui, interdire purement et simplement, sans avoir l'ensemble des données et,

surtout, sans cet outil de vérification, est évidemment chose vaine.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 **Samengevoegde vragen van**

- Nele Daenen aan Vanessa Matz (Modernisering van de overheid, Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en Wetenschapsbeleid) over "Het principeakkoord tussen bpost en Temu" (56001203P)

- Lieve Truyma aan Vanessa Matz (Modernisering van de overheid, Overheidsbedrijven, Ambtenarenzaken, Gebouwenbeheer van de Staat, Digitalisering en Wetenschapsbeleid) over "De deal tussen bpost en Temu" (56001211P)

15 **Questions jointes de**

- Nele Daenen à Vanessa Matz (Action et Modernisation publiques, Entreprises publiques, Fonction publique, Gestion immobilière de l'État, Numérique et Politique scientifique) sur "L'accord de principe entre bpost et Temu" (56001203P)

- Lieve Truyma à Vanessa Matz (Action et Modernisation publiques, Entreprises publiques, Fonction publique, Gestion immobilière de l'État, Numérique et Politique scientifique) sur "L'accord conclu entre bpost et Temu" (56001211P)

15.01 **Nele Daenen** (Vooruit): "Een kaakslag voor Belgische handelaars die de regels wel naleven", zo luidde de reactie van UNIZO en Comeos op de deal tussen bpost en de Chinese webshop Temu. Eerlijk gezegd kan ik dat begrijpen, mevrouw de minister. De deal wordt beklonken net op het moment dat de federale regering extra maatregelen neemt tegen de toevloed van spotgoedkope pakjes uit China, pakjes met onveilige tot zelfs giftige producten die niet voldoen aan onze Europese veiligheidsnormen, om nog maar te zwijgen van de achter die goedkope producten schuilgaande uitbuiting met ondraaglijke werktijden van 18 uur per dag voor een hongerloon.

Bpost zet de deur helemaal open voor gevaarlijk kinderspeelgoed met giftige stoffen in onze Vlaamse huiskamers. Wie is hier de grote winnaar? Dat is Temu, de Chinese webshop die vorig jaar nog zijn winst verdubbelde tot honderden miljoenen euro's.

De deal roept heel wat vragen op, mevrouw de minister, over de gevolgen voor al onze lokale handelaars, voor onze kunstenaars wier illustraties Temu illegaal overneemt, en vooral voor consumenten op het vlak van veiligheid en gezondheid. Bpost is nog steeds een overheidsbedrijf en mensen verwachten van een sterke overheid dat ze ook hen beschermt.

U had daarom afgelopen week een overleg met de handelsfederaties en bpost. In de media konden we lezen dat dat overleg heel goed en constructief verliep. Ik heb daarom maar één vraag voor u. Kreeg u garanties over de samenwerking tussen bpost en Temu en de impact hiervan op onze economie, op onze bedrijven en op onze consumenten?

15.02 **Lieve Truyma** (N-VA): Mevrouw de minister, elke dag komen er meer dan 4 miljoen pakjes toe in ons land en 91 % daarvan zijn Chinese pakjes. Veel producten zijn niet veilig en vaak gaat het om namaakproducten. Met de pakjestaks zet de arizonaregering de eerste stap in de strijd tegen die tsunami aan Chinese pakjes. Dat is een noodzakelijke stap om de oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

Terwijl Temu een van die Chinese verkoopplatforms is die zorgen voor een economisch onevenwicht op onze Belgische markt, sloot bpost enkele dagen na de bekendmaking van de maatregel van de regering echter een overeenkomst met Temu. Dat doet heel wat vragen rijzen.

Mevrouw de minister, speelt u daarin een rol? Beschikt bpost over de nodige mandaten om die overeenkomst te sluiten? Hebt u begrip voor de bezorgdheden van Comeos en UNIZO? We hebben begrepen dat u gisteren samenzat met de sectorfederaties UNIZO en Comeos en dat bpost daar ook bij aanwezig was. Wat is het resultaat van dat overleg?

15.03 **Minister Vanessa Matz**: Collega's, ik heb net zoals u in de pers kennisgenomen van het samenwerkingsprotocol tussen bpost en Temu. Bpost is een autonoom overheidsbedrijf, dat zijn eigen

operationele keuzes maakt. Op dat vlak kom ik niet tussenbeide.

Gisteren hebben de commissies voor Mobiliteit en voor Economie beslist om hoorzittingen te organiseren met bpost, de handelsfederaties en SFPIM, zodat zij hun standpunten kunnen toelichten.

Op mijn initiatief hebben we gisteren ook samengezeten met bpost, de handelsfederaties en collega-minister Simonet. Dat was een constructief en open overleg. De handelsfederaties uitten hun bezorgdheid over de groeiende oneerlijke concurrentie als gevolg van de komst van producten op de Europese markt die niet altijd aan de Europese normen voldoen. Ik deel die bezorgdheid. Bpost benadrukte dat het samenwerkingsproject met Temu gericht is op het verzekeren van de lokale handel via lokale en pan-Europese leveringen. De verschillende partijen hebben beslist de dialoog voort te zetten tijdens een volgende vergadering in januari 2026.

15.04 Nele Daenen (Vooruit): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik juich uw initiatief om gelet op de talrijke bezorgdheden met bpost in overleg te gaan, alvast toe. Iemand betaalt immers de prijs voor die goedkope, giftige producten. Een sterke overheid moet daarom onze bedrijven en onze consumenten beschermen. Daaraan geven wij onze volledige steun.

De Vooruitfractie rekent erop dat u het dossier blijft opvolgen omwille van al onze lokale handelaars, al onze consumenten en onze veiligheid en gezondheid.

De **voorzitter**: Mevrouw Daenen heeft haar eerste vraag gesteld tijdens de plenaire vergadering. (*Applaus*)

15.05 Lieve Truymen (N-VA): Ik dank u voor het antwoord, mevrouw de minister.

Inderdaad, de massale instroom van spotgoedkope Chinese pakjes toont aan dat onze markt door oneerlijke concurrentie wordt overspoeld. Bovendien plegen deze platformen schaamteloos inbreuk op eigendomsrechten en auteursrechten. Denk maar aan pedagogische voorleesboekjes.

Collega's, we mogen deze focus absoluut niet verliezen. We moeten erop toezien dat onze handelaars en ondernemers een eerlijke kans krijgen, dat onze kinderen veilig speelgoed onder de kerstboom vinden en dat onze auteurs en ondernemingen beschermd blijven. Als David tegen Goliath, zo gaan wij de strijd aan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Hiermee werd de laatste vraag van dit vragenuurtje gesteld. Bedankt, mevrouw de minister.

Ik sluit hierbij het vragenuurtje af.

Wetsontwerpen en voorstellen

Projets de loi et propositions

16 Wetsontwerp tot wijziging van artikel 7 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (1009/1-6)

16 Projet de loi modifiant l'article 7 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (1009/1-6)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteurs, de heren Patrick Prévot en Anthony Dufrane, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

16.01 Dieter Keuten (VB): Mijnheer de voorzitter, dit wetsontwerp behelst de toevoeging van een paragraaf aan artikel 7 van de wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen. Deze paragraaf gaat over de bescherming van persoonsgegevens, omdat door het invoeren van een Europese template "schade verlenen", die de uniformiteit van schadeverklaringen beoogt, persoonsgegevens zullen worden verwerkt.

Volgens onze fractie is de toe te voegen paragraaf niet helemaal duidelijk inzake de overgangperiode tussen de datum van ingang van de uitvoeringsverordening en nu, of de datum van de goedkeuring van de wet. Voorts is die paragraaf niet sluitend wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft, zoals ook werd opgemerkt in de adviezen van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Tot slot, er ontbreken ook controlemechanismen om misbruik van de toegang tot Belgische persoonsgegevens te voorkomen.

Om deze drie specifieke redenen zal de Vlaams Belangfractie zich onthouden bij de stemming.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1009/6)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1009/6)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

17 Wetsontwerp tot wijziging van artikel 116 van de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen, inzake de datums van toepassing van de rapportageverplichtingen (1036/1-5)

17 Projet de loi modifiant l'article 116 de la loi du 2 décembre 2024 relatif à la publication, par certaines sociétés et groupes, d'informations en matière de durabilité et à l'assurance de l'information en matière de durabilité et portant dispositions diverses, en ce qui concerne les dates d'entrée en application des obligations de publication (1036/1-5)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteurs, mevrouw Meyrem Almaci en de heer Anthony Dufrane, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

17.01 Lieve Truyma (N-VA): Voorliggend wetsontwerp is van belang, omdat we enkele nodige aanpassingen dienen door te voeren.

We erkennen dat onze ondernemingen zich momenteel in een economisch moeilijke context bevinden. Terwijl zij willen ondernemen en investeren in innovatie, digitalisering en het aantrekken van talent, worden ze tegelijk geconfronteerd met steeds zwaardere regelgeving. Het goedkeuren van de stop-de-klokmaatregel is daarom geen achteruitgang, maar juist een blijk van flexibiliteit, die nodig is om onze bedrijven en industrie meer ademruimte te geven. Een gecontroleerd uitstel biedt hen de kans om zich beter voor te bereiden. Op die manier worden ze niet overspoeld door administratieve lasten die hen afleiden van hun kernactiviteiten. Dat uitstel is geen rem op duurzaamheid, maar een stimulans voor economische groei, zodat bedrijven kunnen inzetten op innovatie en hun concurrentiepositie kunnen versterken.

Onze fractie is voorstander van een vermindering van administratieve lasten, zoals vooropgesteld in het Omnibuspakket. Alleen op die manier kunnen Belgische en Europese ondernemingen veerkrachtig en competitief blijven.

17.02 Reccino Van Lommel (VB): Collega's, ik denk dat niemand in het halfroond iets tegen duurzaamheid an sich heeft; daar ligt het probleem niet. Wel problematisch wordt het wanneer duurzaamheid leidt tot concurrentiële nadelen voor onze bedrijven en wanneer de regelgeving onze ondernemingen verder verstikt. Dat is wat we de afgelopen decennia hebben gezien, en de laatste jaren steeds meer, doordat de Europese regeldrift een steeds grotere invloed heeft op bedrijven in ons land.

De initiële richtlijn is bovendien onder druk, in de periode van lopende zaken, goedgekeurd, zonder al te veel debat op dat moment. Het enige wat we toen te horen kregen, toen de heer Dermagne nog minister van Economie was, was dat we eigenlijk al te laat waren, dat Europa ons een herinnering had gestuurd en ons op de vingers tikte. Dat is allemaal best mogelijk, maar Duitsland zei op dat moment, samen met andere lidstaten, dat het de richtlijn niet wilde omzetten, maar wilde heronderhandelen.

Ik heb er toen in deze plenaire zaal voor gepleit om die omzetting niet te doen. Als immers Duitsland heronderhandelt, zou er op termijn ook een wijziging van die richtlijn komen. Iets goedkeuren waarvan men weet dat het naderhand zal worden gewijzigd, creëert niet bepaald veel rechtszekerheid voor de bedrijven in ons land. Ik heb jammer genoeg gelijk gekregen.

Een en ander heeft geleid tot de stop-de-klokrichtlijn die hier vandaag voorligt en waarbij het de bedoeling is om de derde en de vierde golf voor die rapportageverplichtingen met twee jaar uit te stellen. Volgens ons doet dat echter weinig aan de maatregelen die werden genomen in de oorspronkelijke richtlijn. Het is gewoon een uitstel van twee jaar.

Enkele collega's van andere partijen vinden dat uitstel schandalig, maar voor ons gaat het eigenlijk niet ver genoeg. Wij hadden veel liever gezien dat een aantal zaken zou worden geschrapt, omdat we vaststellen dat heel wat bedrijven, vooral de grote, soms enorm veel personeel moeten aannemen. Bij grote bedrijven gaat het over duurzaamheidsmanagers die moeten worden aangesteld, met tien bijkomende personeelsleden. Dat is voor een bedrijf met meer dan duizend medewerkers allemaal goed en wel, maar ook kmo's die aan dergelijke bedrijven leveren, worden op het einde van de rit getroffen. Initieel werd gezegd dat men de kmo's voldoende zou ontzien, maar in de praktijk gebeurt dat niet. Als men als kmo levert aan een groot bedrijf, dan moet men meegaan met die flow en wordt men door de klant gedwongen om dat verder te doen.

Voorts, wanneer een bedrijf grondstoffen overal in de wereld *sourcet* of halffabricaten aankoopt, kan men nooit garanderen dat in heel die keten van in het begin er geen enkel probleem is geweest rond duurzaamheid. Dat kan men gewoonweg niet. Die rapportering gaat veel te ver en ze is onmogelijk.

Collega's, de eerste en de tweede golf zijn al in beweging gezet, maar wij vinden het een goede zaak dat de derde en de vierde golf twee jaar worden uitgesteld. Wij hadden veel liever een afstel gezien.

Gelet op de redenen die ik zonet heb aangehaald, zullen wij het wetsontwerp zeker niet goedkeuren. We zullen niet tegenstemmen, omdat het misschien een mini-lichtpuntje is in heel het verhaal. Bij de stemming zullen we ons onthouden.

17.03 Youssef Handichi (MR): Monsieur le président, chers collègues, nous sommes appelés aujourd'hui à nous prononcer sur un projet de loi qui, loin d'être une simple formalité, incarne une vision responsable de la régulation économique et environnementale dans notre pays. En transposant fidèlement la directive européenne dite "Stop the clock", nous réduisons les charges administratives qui pèsent sur nos entreprises. Ainsi, la Belgique démontre son engagement à la fois envers l'Europe et envers ses entreprises.

Le contexte économique dans lequel nous évoluons exige de la clarté juridique et de la prévisibilité pour nos entrepreneurs. Ce texte répond à cette nécessité. Il reporte la mise en œuvre de la nouvelle obligation de *reporting* en matière de durabilité pour de nombreuses entreprises, alors même que les normes européennes sont, elles, en pleine révision.

Cette approche garantit que les entreprises ne soient pas confrontées à des doubles exigences ou à des ajustements constants, ce qui aurait nui à leur compétitivité et à leur capacité d'adaptation. Il est fondamental de rappeler que ce report n'est en aucun cas un renoncement à nos ambitions en matière de durabilité. Au contraire, il permet de préserver la trajectoire ambitieuse qui distingue l'Europe et la Belgique sur la scène internationale, tout en veillant à la bonne santé de notre tissu économique. Cela témoigne d'une volonté politique de conjuguer exigence et pragmatisme, moins de complexité, moins de charges administratives, mais toujours plus d'efficacité et de crédibilité.

Signalons également que ce projet de loi se distingue par l'absence totale de surtransposition (*gold plating*). Il se contente de reprendre fidèlement les dispositions européennes sans ajouter des contraintes superflues à l'économie belge. C'est là un signal positif envoyé à nos entreprises. Oui, la Belgique respecte ses engagements européens, mais elle fait aussi le choix de la confiance et du bon sens.

En soutenant ce projet de loi, nous faisons le choix d'un cadre clair, stable et prévisible. Nous faisons aussi le choix de la compétitivité, de la responsabilité et de la crédibilité pour notre pays au sein de l'Union européenne.

17.04 Patrick Prévot (PS): Monsieur le président, chers collègues, au cours de ces dernières années, de très nombreuses entreprises ont travaillé, en interne et au niveau de leurs chaînes de valeur, pour beaucoup mieux tenir compte des enjeux sociaux et environnementaux. Concrètement, qu'est-ce que cela signifie? Des choses somme toute très simples: respecter les droits de l'homme, le droit du travail et le droit de l'environnement, et inciter ses partenaires commerciaux à en faire de même; développer une stratégie en termes de durabilité et la présenter objectivement dans le rapport annuel de gestion.

Ces efforts de responsabilité sociale, les entreprises les ont entrepris pour plusieurs raisons. Parfois d'initiative, tout simplement parce que le CEO ou le chef d'entreprise y croyait. Parfois pour répondre aux attentes de la société ou encore pour attirer de jeunes travailleurs, puisque de plus en plus de jeunes déterminent leur orientation professionnelle en fonction des valeurs portées par l'entreprise. Parfois pour répondre à la pression des travailleurs en interne ou encore pour répondre à l'impulsion d'acteurs institutionnels comme l'Union européenne et comme notre Parlement qui a voté des lois allant dans ce sens.

Or, chers collègues, que voit-on aujourd'hui? Une marche arrière opérée par l'Union européenne à laquelle notre pays emboîte malheureusement le pas. On détricote des textes dont l'encre est à peine sèche et quel message envoie-t-on aux entreprises qui ont investi? On leur dit tout d'abord que leurs efforts n'ont servi à rien. On les place face à l'incertitude parce que les règles changent en permanence. En vérité, on privilégie les cow-boys, ceux qui ne respectent pas les règles.

Ma crainte, chers collègues, est que le texte à l'agenda ne soit malheureusement que le premier d'une longue série. Depuis les dernières élections, on observe, en Europe et partout ailleurs, un recul sur les questions sociales, environnementales et relevant du droit du travail. L'offensive a lieu sous couvert de simplifications administratives, mais qu'on ne s'y trompe pas: en vérité, c'est la droite, alliée pour l'occasion avec l'extrême droite, qui mène une croisade pour déréglementer au détriment de la protection des droits humains, du droit du travail et de l'environnement.

"Stop the clock" s'inscrit pleinement dans cette dynamique. C'est une directive qui vise à reporter l'entrée en vigueur de deux directives européennes. Premièrement, la directive CSRD sur la publication de l'information en matière de durabilité par l'entreprise, une directive que mon collègue, à l'époque ministre Pierre-Yves Dermagne, a transposée en début de législature. Deuxièmement, la directive sur le devoir de vigilance des

entreprises, thème sur lequel le PS s'est beaucoup investi. Je pense notamment au travail mené par mon excellent collègue Christophe Lacroix, sur base d'un appel de 60 entreprises et du mémorandum d'organisations de la société civile. Un travail parlementaire approfondi a été mené sous la dernière législature.

La directive "Stop the clock" n'est qu'une première étape, qui sera suivie par la directive "Omnibus", qui vise non plus à reporter le calendrier d'application, mais à détricoter complètement ces législations qui promeuvent une économie plus durable et plus respectueuse des travailleurs.

Le 13 novembre dernier, le Parlement européen a procédé à un nouveau vote qui illustre cette collaboration entre les conservateurs du PPE et l'extrême droite pour démolir le devoir de vigilance des entreprises. La directive "Omnibus" ouvre maintenant la porte à l'impunité: "Allez-y, polluez, exploitez, nous fermerons les yeux." Voilà en tout cas le signal qui est donné.

Que les choses soient claires, chers collègues, mon groupe ne participera pas à cette mascarade. Au contraire, il faut tenir le cap. Les engagements volontaires des entreprises ne suffisent pas. Nous avons besoin de textes contraignants pour lutter contre le dumping mettant en péril les droits humains, les droits sociaux et le droit du travail.

Par conséquent, monsieur le ministre, la Belgique doit s'opposer au paquet "Omnibus" dans son état actuel. La Belgique doit transposer la directive européenne sur le devoir de vigilance de façon approfondie et résolue. Il faut, sur la base de ce même élan, avancer au niveau des Nations Unies vers un traité international contraignant.

De la même manière, il n'y a aucune raison pour que nous votions le report d'entrée en vigueur des législations pour lesquelles nous nous sommes battus. La directive "Stop the clock" gèle la situation pour deux ans.

Vous l'avez compris, chers collègues, nous n'allons évidemment pas soutenir ce projet de loi.

17.05 Annik Van den Bosch (PVDA-PTB): Collega's, op het eerste gezicht lijkt dit voorstel iets kleins en technisch. Er veranderen zogezegd een paar jaartallen. Laat u echter niets wijsmaken, dit is geen detail. Grote bedrijven krijgen twee jaar extra om geen verantwoording af te leggen over hun impact op het milieu, hun werknemers en hun productieketens. Ze noemen dit een administratieve vereenvoudiging, maar in werkelijkheid is het een cadeau voor de grote bedrijven.

Twee jaar lang uitstel betekent minder controle, minder transparantie, meer straffeloosheid. Wie betaalt daar de prijs voor? Niet de bedrijven, maar wij allemaal, de werknemers die recht hebben op een eerlijk loon en goede arbeidsomstandigheden, de burgers die schone lucht willen en de planeet die bescherming nodig heeft. De klok staat stil voor de bedrijven, maar de echte klok tikt gewoon door. De klimaatcrisis wacht niet, de ongelijkheid groeit, de werkdruk neemt toe.

Alsof dat nog niet genoeg is, steekt men dit alles in een omnibuswet, een dikke bundel waarin van alles zit verrat, zodat niemand precies ziet wat er gebeurt. Dit is geen transparantie, dit is verstoppertje spelen.

De bezorgdheid luidt dat we de bedrijven niet willen overladen met papierwerk. Als die bedrijven in orde zouden zijn, zou dat helemaal niet zo veel werk zijn. Dit is een alarmbel voor het milieu, voor de arbeidsrechten, voor de sociale rechten. Daarom kunnen wij dit voorstel niet steunen.

17.06 David Clarinval, ministre: Monsieur le président, je n'ai pas grand-chose à ajouter à ce qui a été dit en commission. Le processus "Omnibus" mis en place par la Commission est vraiment une prise de conscience fondamentale quant au fait que la simplification administrative et les excès qui ont été mis en place au cours de ces dernières années doivent être revus pour permettre une amélioration réelle de la compétitivité des entreprises.

Nous avons ici la première manifestation de cet "Omnibus". Six autres sont en préparation. Je me réjouis vraiment que l'on puisse s'inscrire dans cette ligne tracée par la Commission pour plus de simplification, plus de compétitivité et plus d'emplois créés grâce à ce phénomène tant attendu de simplification.

De **voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1036/5)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1036/5)**

Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van artikel 116 van de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen, inzake de datums waarop de rapportageverplichtingen van toepassing worden."
L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsontwerp tot wijziging van artikel 116 van de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen, inzake de datums waarop de rapportageverplichtingen van toepassing worden."

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.
Le projet de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

18 Wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving betreffende de vergoedingspensioenen en de wetgeving betreffende de herstelpensioenen ingevolge daden van terrorisme (973/1-5)

18 Proposition de loi modifiant la législation concernant les pensions de réparation et la législation concernant les pensions de dédommagement suite aux actes de terrorisme (973/1-5)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Kathleen Depoorter, Jan Bertels, Daniel Bacquelaine.

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, mevrouw Julie Taton, verwijst naar het schriftelijk verslag.

18.01 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega's, het herstelpensioen en het vergoedingspensioen van slachtoffers van een terroristische daad of van oorlogsslachtoffers zijn uiteraard zeer belangrijk voor de betrokkenen. Het is essentieel dat wij als Staat kunnen instaan voor de rechten van mensen die zwaar werden getroffen door geweld.

Bij de bespreking van de beleidsnota van minister Francken, onze minister van Defensie, werd al duidelijk dat hij werk wilde maken van de vele nog hangende dossiers. Die dossiers zijn nog steeds hangende, gewoon

omdat de commissies die moeten oordelen over de vergoedings- en herstelpensioenen niet voldoende bemand of bevrouwd kunnen worden, omdat de Tweede Wereldoorlog nu eenmaal, godzijldank, al lang geleden is.

Daarom heeft de commissie een initiatief genomen – dankzij de medewerking van het kabinet van minister Francken hebben we in dat verband voldoende informatie gekregen – om dat structureel probleem op te lossen, zodat die commissies voldoende kunnen worden ondersteund door mensen met kennis van zaken om kwalitatief te oordelen over de verschillende dossiers. Politieke gevangenen en slachtoffers van oorlog kunnen in die commissies worden vervangen door mensen met kennis van zaken, zoals hogere officieren van Defensie, voormalige rijkswachters en personen met een duidelijke expertise bij het begeleiden en helpen van terroristische slachtoffers. Door de scope te verruimen kunnen we de dossiers vandaag beter behandelen. Zoals ik al zei, zijn er immers nog een aantal dossiers hangende. We kunnen zo voor recht zorgen voor zij die daar nood aan hebben.

Collega's, er zijn ook nog steeds slachtoffers van de aanslag van 22 maart 2016 die wachten op een vergoeding. We mogen dat niet zomaar laten gebeuren. Ik dank de collega's voor hun steun en hoop absoluut op uw stem straks.

18.02 Natalie Eggermont (PVDA-PTB): Collega's, wij hebben tijdens de commissie voorgestemd. Voor alle duidelijkheid, we staan volledig achter de doelstellingen van dit wetsvoorstel. De slachtoffers hebben recht op een snelle behandeling van hun dossiers. Momenteel blijven veel van die dossiers echter lang liggen, waardoor slachtoffers soms via juridische weg hun rechten moeten afdwingen, omdat dat niet meer via die commissie kan.

Tijdens de discussies in de commissie voor Gezondheid werd verteld dat er contact was geweest met en advies gevraagd aan de slachtofferverenigingen, wat voor ons natuurlijk erg belangrijk is. Vandaag bereiken ons echter andere signalen van op het terrein. Dat is niet goed, omdat het wetsvoorstel uiteraard in de eerste plaats handelt in het belang van de slachtoffers.

Wij ontvingen namelijk een brief van Life for Brussels. Ik weet niet of u die ook allemaal ontvangen hebt. Life for Brussels is echter een slachtoffervereniging die meer dan 700 slachtoffers van terrorisme vertegenwoordigt. Zij klaagt aan dat zij niet geconsulteerd is, formeel noch informeel, in tegenstelling tot wat eerder in dit Huis werd gezegd. Dat vinden wij bijzonder jammer, omdat het wetsvoorstel over de samenstelling van de commissie gaat en zij dus direct getroffen wordt. De organisatie formuleert in haar brief ook inhoudelijke opmerkingen op de tekst. Zo geeft zij aan dat de wijze waarop de leden van de commissie worden verkozen dubbelzinnig is en dat er onduidelijkheid bestaat over de taken van de commissieleden.

Onze fractie zal zich straks bij de stemming onthouden. De belangrijkste reden daarvoor is dat de slachtoffers van terrorisme zelf niet zijn gehoord in dit proces, waardoor zij dus geen kans hebben gehad om de tekst te amenderen. Het is zeer belangrijk dat die organisaties daadwerkelijk gehoord worden.

18.03 Carmen Ramlot (Les Engagés): Monsieur le président, chers collègues, la proposition que nous examinons aujourd'hui peut paraître technique mais elle répond à un enjeu très concret pour les personnes qui sont concernées.

Il s'agit de garantir que les commissions chargées de statuer sur l'octroi de pensions de réparation et de dédommagement puissent continuer à siéger de manière pleinement légale, représentative et opérationnelle.

En effet, depuis quelques années, nous sommes confrontés à une pénurie croissante de membres issus des catégories historiquement prévues: anciens prisonniers politiques, victimes civiles de guerre ou encore ex-gendarmes.

Cette diminution rend difficile la constitution régulière des commissions, ce qui bloque *de facto* l'examen de dossiers de personnes qui attendent une décision parfois depuis bien trop longtemps.

L'objectif de cette modification est donc double: assurer la continuité du travail des commissions, mais également préserver la qualité et la diversité des profils qui les composent, en ouvrant la possibilité de nommer des personnes engagées dans la défense des victimes d'actes terroristes.

Je remercie l'auteur principal d'avoir été à l'écoute de nos préoccupations lors de la rédaction de l'amendement global.

Nous soutenons donc ce texte et espérons que les commissions en question pourront rapidement être réformées et gérer les dossiers qui sont en attente. Ne l'oublions pas, derrière chaque dossier, il y a une victime, il y a une famille et il y a parfois de nombreuses années d'attente et d'espoir.

18.04 Jan Bertels (Vooruit): In tegenstelling tot wat daarnet werd gesuggereerd, heeft de commissie, het Parlement wel goed gewerkt. Wij hebben namelijk de signalen van op het terrein opgepikt, die in het kader van de bespreking van de beleidsnota met de minister aangekaart en we zijn daarmee aan de slag gegaan.

Wij hebben als parlementsleden een goede zaak gedaan, want wij hebben een lacune in de werking van de commissies die een oplossing moeten vinden voor de vergoedingspensioenen en de herstelpensioenen van de oorlogsslachtoffers en de slachtoffers van terrorisme, weggewerkt. Er is wel degelijk overleg gepleegd met de mensen die zich op het terrein inzetten voor dergelijke slachtoffers; wat niet wil zeggen dat iedereen gelijk krijgt.

Collega's, ik hoop dat we, zoals in de commissie, onderhavig wetsvoorstel enthousiast zullen goedkeuren, zodat zowel oorlogsslachtoffers als slachtoffers van terrorisme eindelijk krijgen waarop ze recht hebben, namelijk de vergoeding die zij al enkele jaren geleden hadden moeten ontvangen.

18.05 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, chers collègues, j'en suis désolé mais je vais quelque peu altérer l'unanimité qui a présidé au vote de cette proposition de loi en commission en raison de l'absence de consultation d'au moins une association représentative des victimes de terrorisme dans l'élaboration de la réforme qui nous interroge profondément, à savoir Life for Brussels qui représente plusieurs centaines de victimes, qui suit quotidiennement leur dossier et collabore régulièrement avec les autorités.

C'est une omission préoccupante car la réforme touche très directement trois éléments essentiels: la composition de la commission supérieure d'appel, la désignation du membre chargé de porter la voix des victimes, le rôle institutionnel des associations dans la garantie des droits fondamentaux de victimes.

En outre, la disposition de l'article 3 introduit un mécanisme ambigu. La représentation des victimes pourrait dépendre d'une désignation ministérielle sans aucune reconnaissance formelle des associations de victimes du terrorisme et sans encadrement clair des missions, pouvoirs ou responsabilités du membre appelé à siéger.

Ce double motif justifiera l'abstention de DéFI sur ce texte.

18.06 Kathleen Depoorter (N-VA): Een collega klaagde daarnet aan dat er niet voldoende overleg zou zijn gevoerd met de slachtoffervereniging. In de bespreking van de beleidsnota met minister Francken kwam nochtans aan bod dat er heel wat gesprekken tussen vertegenwoordigers van de slachtoffers en het kabinet hebben plaatsgevonden. Bovendien kwam er geen antwoord op de schriftelijke adviezen die wij hadden gevraagd, terwijl daar ruimschoots de tijd voor was. Ten slotte gaven de vertegenwoordigers van de slachtoffers zelf aan dat het belangrijkste voor hen is dat de dossiers kunnen vooruitgaan. Dat lazen we trouwens ook in het positief advies over onderhavig voorstel van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oudstrijders en oorlogsslachtoffers. Misschien kan dat haar bezorgdheid wegnemen en zal ze alsnog het voorstel steunen.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor

de bespreking. (Rgt 85, 4) **(973/5)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(973/5)**

Het wetsvoorstel telt 7 artikelen.

La proposition de loi compte 7 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

19 Wetsontwerp betreffende de financiële ondersteuning van sommige buitenlandse militairen die een opleiding volgen aan een Belgische militaire onderwijsinstelling (980/1-6)

19 Projet de loi relatif au soutien financier de certains militaires étrangers qui suivent une formation dans un établissement d'enseignement militaire belge (980/1-6)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteurs, de heren Philippe Courard en Axel Weydts, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

19.01 Darya Safai (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, met voorliggend wetsontwerp zetten we een belangrijke praktische stap vooruit om het juridische kader van onze internationale militaire samenwerking te versterken. Het gaat niet om een groots politiek gebaar maar om een noodzakelijke actualisatie. Wij brengen structuur en helderheid in een regeling die al jaren bestaat, maar tot op vandaag onvoldoende stevig in de wet was verankerd.

Door studietoelagen toe te kennen aan buitenlandse militairen die in België worden opgeleid, investeren wij niet alleen in kennis en vaardigheden, maar ook in vertrouwen, diplomatieke relaties en internationale stabiliteit. De opleiding van buitenlandse militairen heeft in het verleden meermaals haar waarde bewezen. Ze verhoogt de defensiecapaciteit van partnerlanden, ondersteunt de uitbouw van democratische controle in hun krijgsmachten en draagt bij aan vrede en veiligheid. Die waarden versterken rechtstreeks onze eigen veiligheid.

Het ontwerp is duidelijk uitgewerkt, sluit nauw aan bij de wet op de ontwikkelingssamenwerking van 2013 en waarborgt dat elke bestede euro relevant, effectief en duurzaam wordt ingezet conform de OESO-normen. Zoals in het regeerakkoord is bepaald, wordt de samenwerking met het buitenland zodoende, ook op militair vlak via opleidingen, op een coherente manier gekoppeld en versterkt. Ook voorziet voorliggend ontwerp in de nodige flexibiliteit om te kunnen inspelen op snel veranderende internationale contexten, wat absoluut is vereist; daarover zijn we het wellicht eens.

Collega's, hier ligt een evenwichtig ontwerp voor met zowel symbolische als strategische betekenis. De N-VA zal het wetsontwerp dan ook steunen. Ik nodig u uit om hetzelfde te doen.

19.02 Philippe Courard (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, il s'agit d'un projet de loi important, issu de la précédente législature. Il rentre pleinement dans l'approche globale des relations internationales par notre pays. Mon groupe défend cette approche depuis très longtemps. Ce projet contribue concrètement, à son échelle, au renforcement du secteur de la sécurité publique dans les pays partenaires concernés.

Je suis convaincu que les initiatives de notre Défense, en vue de renforcer les armées de ces pays partenaires, ont porté leurs fruits et continuent d'ailleurs de le faire. Je soulignerai, par exemple, la formation de trois bataillons à Kindu, en République démocratique du Congo, ainsi que celle de tireurs d'élite en Tunisie. Je pense que nous devons continuer à agir concrètement en la matière. Les formations dispensées au sein de l'École Royale Militaire (ERM), dont la réputation n'est plus à démontrer, en font pleinement partie. Soulignons que ces allocations d'études seront imputables au budget général du ministère de la Défense.

En mai 2021, la Chambre a adopté une résolution du groupe PS visant à renforcer le partenariat entre la Coopération au développement et la Défense dans le cadre d'une approche qu'on souhaite globale. J'ai eu l'occasion d'en parler à M. le ministre et nos points de vue se rejoignent. Je le lui ai d'ailleurs dit en commission.

Nous devons malheureusement constater que cette approche est un peu compliquée et ne semble pas être une priorité dans la vision stratégique. Par ailleurs, les coupes de l'Arizona dans le budget de la Coopération au développement sont particulièrement inquiétantes. Elles sont, selon moi, totalement anachroniques et injustifiées notamment par rapport aux Objectifs de développement durable de l'ONU.

L'objectif 16 consiste ainsi à promouvoir des sociétés pacifiques et ouvertes à tous, à assurer l'accès à la justice pour tous et à mettre en place des institutions efficaces, responsables, ouvertes à tous et à tout niveau. La Défense a un rôle essentiel en la matière et ses expériences passées ont montré leur plus-value notamment dans le respect des droits humains et la lutte contre la corruption.

Malgré ce projet, je suis inquiet car, si l'évolution géopolitique – singulièrement sur le continent européen – impose des adaptations de notre stratégie que nous pouvons comprendre, j'insiste que cela ne peut conduire à abandonner notre expertise belge, notamment en Afrique, en Afrique centrale et dans tout le pourtour méditerranéen. Au contraire, au regard des déficits sécuritaires et de développement, cela doit être une priorité, en ce compris pour notre sécurité. J'ajouterais même que l'insécurité qui va être générée là-bas peut avoir des conséquences en termes de migration. Je sais que certains y sont particulièrement sensibles, mais "tout est dans tout". Abandonner l'Afrique, c'est amener des problèmes supplémentaires pour nous Européens.

Je lis ainsi un paradoxe dans la vision stratégique. On y indique que, même si l'Afrique reste une zone d'intérêt pour la Défense, il est essentiel que nos capacités opérationnelles se concentrent sur le flanc oriental de l'Europe, et que nous ne dispersions pas nos ressources inutilement.

Ce projet que nous soutiendrons et voterons soulève donc une série de questions de fond auxquelles je n'ai pas reçu toutes les réponses en commission. Quelle est la prise en compte de l'approche globale 3D-LO dans sa vision stratégique et, *de facto*, dans les priorités de la défense belge, que ce soit au niveau de l'état-major, mais aussi de l'Institut royal supérieur de défense (IRSD) et de l'ERM, pour garantir le maintien de notre expertise dans ces différentes régions? Que devient l'accord de coopération entre la Défense et Enabel? Une concertation avec le ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au développement est-elle prévue? Y a-t-il une réflexion afin de définir une liste de pays partenaires en concertation avec la Coopération au développement?

Je resterai vigilant à ces enjeux. J'espère qu'ils feront partie de votre note de politique générale de la Défense pour 2026. Je sais que vous revenez d'une mission en République démocratique du Congo et au Gabon. Je suis intimement convaincu que ces missions vous auront convaincu et sensibilisé à être davantage attentif à la question. Je vous remercie déjà.

Nous soutiendrons le projet.

[19.03] Theo Francken, ministre: Monsieur Courard, je vous remercie pour vos remarques, qui sont quelque peu identiques à celles que vous aviez formulées au sein de la commission de la Défense, il y a quelques semaines.

Je partage beaucoup de vos opinions. Pour moi, l'approche 3D reste vraiment la pierre angulaire de la politique générale des affaires extérieures.

Cependant, il me semble clair que, si on fait un peu moins en développement, on fait un peu plus en Défense. C'est un équilibre qui a été rétabli. Vous pensez que c'est mieux de beaucoup plus investir dans l'aide au

développement et moins dans la Défense, mais trop d'économies ont déjà été faites dans la Défense. Nous pourrions poursuivre ce débat pendant des heures. Pour ma part, je pense que nous avons trouvé un nouvel équilibre entre les 3D.

Deuxièmement, donner des postes pour les militaires, pour les 2e, 3e et 4e cycles de l'ERM, c'est un instrument diplomatique. Au Gabon et en République démocratique du Congo, j'ai bien vu qu'ils étaient demandeurs d'avoir cette éducation, cette formation, qui est de haut niveau.

Nous allons continuer dans cette direction. Avec ce projet de loi, il y a même un peu plus de soutien pour les militaires qui viennent d'ailleurs. Je pense donc que c'est un bon compromis.

Nous devons avoir un débat approfondi sur le Plan d'opérations 2026. J'ai fait des choix, sur lesquels le gouvernement donnera son avis vendredi prochain; immédiatement après, je me rendrai en commission de la Défense, à huis clos, pour donner davantage d'explications, par exemple sur ce que nous allons faire en Afrique sur le plan militaire. Mais nous devons d'abord en débattre au sein du gouvernement. J'ai fait une proposition et nous verrons s'il y a un compromis.

19.04 Philippe Courard (PS): Monsieur le ministre, je tiens simplement à vous remercier.

Nous en avons déjà beaucoup parlé. Vous êtes conscient de la difficulté. Des choix doivent être formés. Je ne remets pas en cause l'engagement de nouveaux moyens dans la Défense, mais je regrette quand même le choix relatif à l'aide au développement parce que la conjugaison des deux aurait pu déboucher sur un très bon résultat qui nous aurait été bénéfique à l'avenir. En tout cas, j'ai confiance en vous et resterai attentif à l'évolution du dossier.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(980/6)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(980/6)**

Het wetsontwerp telt 5 artikelen.
Le projet de loi compte 5 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

20 Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het statuut van de militairen (981/1-7)
20 Projet de loi modifiant diverses dispositions relatives au statut des militaires (981/1-7)

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Des rapporteurs, mevrouw Kristien Verbelen en de heer Koen Van den Heuvel, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

20.01 Axel Weydts (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, ik wens heel kort mijn waardering uit te drukken voor deze weliswaar kleinere, maar goede stappen die ervoor zorgen dat het statuut van onze militairen verbeterd.

Elke stap in de goede richting wil Vooruit natuurlijk hard ondersteunen, zeker als het stappen zijn die al in gang gezet waren onder de vorige regering – u hebt dat in de commissie ook erkend, mijnheer de minister. We kijken natuurlijk ook uit naar de toekomstige grotere stappen die gezet zullen moeten worden in de verbetering van het militair statuut. We hebben daar gisteren een interessante hoorzitting over gehad met de vakorganisaties. Dat was op sommige momenten vrij verhelderend. Ik hoop dat we de drie resterende vakorganisaties nog kunnen overtuigen om, misschien mits aanpassingen, het sociaal akkoord mee te ondertekenen. We wachten dat natuurlijk met veel ongeduld af, omdat dat grote stappen betekenen in de verbetering van het statuut, iets wat echt verdiend en noodzakelijk is voor de aantrekkelijkheid van het beroep van militair.

Ik wilde gewoon het wetsontwerp aangrijpen om mijn waardering daarvoor uit te drukken. U hebt alle steun van onze kant. Ik dank u.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(981/7)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(981/7)**

Het wetsontwerp telt 65 artikelen.
Le projet de loi compte 65 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 65 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 65 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel en de bijlage zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble et l'annexe aura lieu ultérieurement.

21 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School (990/1-6)

21 Projet de loi modifiant la loi du 18 mars 1838 organique de l'École royale militaire (990/1-6)

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteurs, de heren Luc Frank, Axel Weydts en Stéphane Lasseaux, verwijzen naar het schriftelijk

verslag.

21.01 Darya Safai (N-VA): Collega's, de KMS is een van de oudste instellingen van ons land en vormt een fundament binnen de opleiding van defensie. Het valt te erkennen dat een tekst uit 1838 dringend aan vernieuwing toe was. Die modernisering ligt nu eindelijk voor ons.

De KMS is vandaag veel meer dan een opleidingscentrum. Ze is uitgegroeid tot een volwaardige universiteit die hoogstaand onderzoek verricht, vaak in samenwerking met andere universiteiten en internationale partners. Ook deze instelling moet klaar zijn om de uitdagingen van de toekomst het hoofd te bieden.

De voorgestelde wijziging brengt de nodige juridische duidelijkheid. Niet de school zelf, maar haar vermogen krijgt rechtspersoonlijkheid. Dat betekent een verzelfstandigde structuur, die inkomsten en eigendommen op een efficiënte manier kan beheren in functie van defensie. Op die manier vermijden wij onduidelijkheden en versterken wij het goed bestuur. Daarnaast worden de opdrachten van de KMS uitgebreid met onderzoek en ontwikkeling. De defensie van de toekomst steunt op kennis, innovatie en technologische weerbaarheid; denk aan cyberveiligheid, drones en artificiële intelligentie, domeinen waarin de KMS een cruciale rol te vervullen heeft. De samenwerking met andere kenniscentra zal alleen maar een meerwaarde bieden. Het is geen of-verhaal maar wel degelijk een en-en-verhaal. Deze wet zorgt niet voor bijkomende lasten of extra administratie, maar creëert vooral helderheid, autonomie en een toekomstgerichte structuur. Ze geeft onze militaire school de ruimte om verder te groeien als een centrum van excellentie binnen defensie en binnen de academische wereld.

Wij vragen u om dit wetsontwerp goed te keuren, zodat de Koninklijke Militaire School in volledige rechtszekerheid haar dubbele opdracht – academisch en militair – kan blijven vervullen, in dienst van onze veiligheid en de bescherming van onze democratie.

De N-VA-fractie zal dit ontwerp goedkeuren.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(990/6)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(990/6)**

Het wetsontwerp telt 13 artikelen.
Le projet de loi compte 13 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 13 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 13 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

22 Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, teneinde bij een echtscheiding de mogelijkheden tot toewijzing van de gezinswoning te verruimen en die toewijzing bij een beëindiging van een wettelijke samenwoning mogelijk te maken (483/1-6)

22 Proposition de loi modifiant le Code civil visant à étendre les possibilités d'attribution du logement familial lors du divorce et à la rendre possible lors de la cessation de la cohabitation légale (483/1-6)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Ismaël Nuino, Aurore Tourneur, Pierre Kompany, Leentje Grillaert.

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, verwijst naar het schriftelijk verslag.

22.01 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Monsieur le président, le Parti Socialiste soutient cette proposition de loi parce qu'elle renforce la protection des victimes de violences intrafamiliales, en particulier des femmes, qui sont les premières concernées par ces situations dramatiques.

Garantir à la victime la possibilité de conserver le logement familial, que ce soit dans le cadre d'un mariage ou d'une cohabitation légale, est une mesure essentielle pour sa sécurité et son autonomie.

Cette avancée répond à un arrêt de la Cour constitutionnelle et constitue un pas concret dans la lutte contre les violences faites aux femmes. Elle évite que la victime ne subisse une double peine, d'abord la violence et ensuite la perte de son domicile.

Nous relayons également l'appel de plusieurs experts et organisations professionnelles à engager une réflexion plus large sur les statuts de la conjugalité. Une réforme globale permettrait d'assurer une protection cohérente et égale pour toutes les victimes, quel que soit leur statut.

Cette proposition de loi est une étape importante, mais nous continuerons à plaider pour des mesures plus ambitieuses afin de protéger toutes les victimes.

22.02 Aurore Tourneur (Les Engagés): Chers collègues, la proposition de loi que nous examinons aujourd'hui est avant tout une question de sécurité et de dignité pour les victimes de violences conjugales.

Imaginez une femme, avec ses enfants, qui trouve enfin la force de quitter un conjoint violent. Souvent, la première chose qu'elle perd, c'est son foyer. Elle doit déménager, reconstruire sa vie dans l'urgence tout en gérant un traumatisme profond. C'est là qu'intervient l'attribution préférentielle du logement familial. Ce n'est pas un simple article de loi. C'est un outil concret pour dire à cette victime: "Vous avez le droit de rester en sécurité. En cas de séparation, ce n'est pas à vous de payer le prix de la violence une seconde fois en perdant votre toit."

Cette mesure tend donc à préserver le cadre de vie de la famille, notamment pour les enfants, et d'éviter la vente forcée du bien qui, le plus souvent, peut être source de difficultés importantes.

Les Engagés soutiennent pleinement ce texte, en premier lieu parce qu'il corrige une injustice flagrante, soulevée l'an dernier par la Cour constitutionnelle, en alignant les droits des couples mariés et des cohabitants légaux. L'amour est libre, la protection doit l'être aussi. Deuxièmement, cette proposition de loi renforce la sécurité des victimes car elle rend possible l'attribution préférentielle du logement à la victime, même quand l'affaire est réglée via la médiation pénale. La médiation ne doit jamais devenir un piège pour la victime.

Il y a tout juste deux semaines, notre texte a été adopté à l'unanimité en commission de la Justice. Ce consensus transpartisan est un signal fort. La lutte contre les violences conjugales nous rassemble tous. Cette réforme donne au juge les moyens de faire primer la sécurité. C'est un pas vers une justice plus humaine et

plus protectrice.

Enfin, cette proposition concrétise notre engagement en faveur de l'égalité, de la non-discrimination et d'une justice plus juste et accessible pour tous les citoyens.

Chers collègues, nous vous demandons une fois encore de soutenir cette proposition de loi. Faisons de ce texte un bouclier légal pour celles et ceux qui ont déjà trop souffert.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(483/6)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(483/6)**

Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.
La proposition de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

23 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, ter verduidelijking van de aard van het beroep tegen de beslissing van de commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (384/1-3)

23 Proposition de loi modifiant la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres afin de préciser la nature des recours contre les décisions rendues par la Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels (384/1-3)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Steven Matheï, Leentje Grillaert.

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(384/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(384/1)**

Het wetsvoorstel telt 2 artikelen.
La proposition de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

24 Wetsvoorstel tot bekrachtiging van koninklijke besluiten inzake inkomstenbelastingen (1189/1-3)
24 Proposition de loi portant ratification d'arrêtés royaux en matière d'impôts sur les revenus (1189/1-3)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Charlotte Verkeyn, Steven Vandeput, Wim Van der Donckt, Benoît Piedboeuf, Xavier Dubois, Stéphane Lasseaux, Steven Matheï, Niels Tas, Alexia Bertrand.

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Wouter Vermeersch, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1189/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1189/1)**

Het wetsvoorstel telt 2 artikelen.
La proposition de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

25 Wetsontwerp tot uitvoering van Verordening (EU) 2023/1114 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende cryptoactivamarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) 1093/2010 en (EU) 1095/2010 en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/1937, en van verordening (EU) 2023/1113 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 en houdende diverse financiële bepalingen (1067/1-3)

25 Projet de loi mettant en oeuvre le règlement (UE) 2023/1114 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les marchés de crypto-actifs, et modifiant les règlements (UE) 1093/2010 et (UE) 1095/2010 et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/1937, et le règlement (UE) 2023/1113 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les informations accompagnant les transferts de fonds et de certains crypto-actifs, et modifiant la directive (UE) 2015/849 et portant des dispositions financières diverses (1067/1-3)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

25.01 Vincent Van Quickenborne, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb de eer en het genoegen u een mondeling verslag te presenteren van onze werkzaamheden in de commissie voor Financiën met betrekking tot het wetsontwerp waarvan u de titel volledig hebt voorgelezen, voorzitter, dus dat zal ik niet doen.

De minister, onze allerbeste minister van Financiën, de heer Jambon, gaf, zo luidt het verslag, in zijn inleiding aan dat het voorliggend wetsontwerp diverse financiële aangelegenheden onder de bevoegdheid van de Nationale Bank van België, de FSMA, de FOD Economie en de FOD Financiën regelt met als kern de invoering van de MiCA-verordening voor cryptoactiva.

Boek II – niet het boek Exodus in de Bijbel, het Oude Testament, maar Boek II van het wetsontwerp – schept een Europees uniform kader voor crypto-uitgiftehandel en diensten met duidelijke verdeling van het toezicht tussen de Nationale Bank van België, de FSMA en de FOD Economie, inclusief anti-witwasverplichtingen. Boek III – in het Oude Testament is dat het boek Leviticus – transposeert de MiFID-review voor meer transparantie en efficiëntere financiële markten, terwijl Boek IV, Numeri, Ombudsfm juridisch verankert en bemiddeling versterkt voor kleine financiële geschillen. Boek V, Deuteronomium, moderniseert diverse bepalingen, versoepelt regulering voor beurscommunicatie en verbetert transparantie bij edele metalen en voltooit de omzetting van het AML, dat is het anti-witwaswetgevingspakket, en instantbetalingen. Het wetsontwerp schaft ten slotte het stelsel van thematische volksleningen af, opgericht in 2013 door de heer Johan Vande Lanotte, gezien het verlies van de aantrekkelijkheid en het streven naar een administratieve vereenvoudiging.

Diverse collega's hebben het woord genomen, waaronder de zeer eerbiedwaardige collega Van der Donckt. Hij heeft erop gewezen dat Europa met de MiCA-verordening een strikt kader invoert om de dominantie van Amerikaanse stablecoinspelers, zeg maar bitcoin, te counteren en efficiëntere betaaloplossingen te bieden. De invoering in België is cruciaal, zeker nu Europese banken een tegenoffensief voorbereiden.

Daarnaast wordt een wettelijk kader voor Ombudsfm gecreëerd, met aandacht voor mogelijke synergieën om de rechtbanken te ontlasten.

De heer Vermeersch, ook een eerbiedwaardige collega, merkte op dat Europa innovatie in crypto en blockchain dreigt te fnuiken door strikte en complexe regelgeving, terwijl de Verenigde Staten die technologieën actief omarmen. Hij vreest dat overregulering gebruikers, ontwikkelaars en financiële

geletterdheid schaadt, ondanks enkele positieve elementen, zoals instantbetalingen en versterkte ombudswerking.

De heer Mathieu Michel was van mening dat de MiCA-verordening moet worden gezien als een noodzakelijk vertrouwensherstellend kader dat transparantie, verantwoordelijkheid en bescherming van consumenten op de cryptomarkt versterkt, zonder innovatie te smoren. Dat is toch prachtig gezegd? Hij roept de regering op om blockchain als strategische sector te erkennen en duidelijk te maken hoe ons land regulering, innovatie en bescherming, vooral van jongeren, wil verzoenen.

De heer Stéphane Lasseaux, hier aanwezig, gaf aan de MiCA-verordening te steunen, omdat het een coherent kader biedt dat transparantie, bescherming van consumenten en economische stabiliteit op de cryptomarkt versterkt. Heb ik het goed samengevat? Vous êtes d'accord, très bien.

De heer Steven Matheï, hier niet aanwezig, ook een gerespecteerde collega, benadrukte dat het wetsontwerp een helder kader voor de cryptomarkt biedt, rechtszekerheid en bescherming versterkt en fraude bestrijdt. Hij stelde vragen over bevoegdheidsverdeling, vergunningen, grensoverschrijdende toepassing, burgerinformatie en instantbetaling.

Mevrouw Almaci, die gewoonlijk naast mij zit, ook een goede collega, benadrukte dat de MiCA-verordening een belangrijk juridisch kader biedt voor cryptomarkten, maar vraagt aandacht voor de capaciteit van de FSMA, coherentie tussen bestuursniveaus, consumentenbescherming en risicobeheer bij grensoverschrijdende toepassing. Ze waarschuwde ook voor de te soepele buitengerechtelijke procedures en administratieve versoepelingen die de bescherming van burgers en de signalering van structurele problemen kunnen ondermijnen.

Een zekere Van Quickenborne besprak de procedurele onduidelijkheden en technische fouten in het wetsontwerp, waaronder adviespunten van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de GBA – voor de minister staat GBA voor Germinal Beerschot Antwerpen, zoals hij heeft gezegd in de commissie – en de Raad van State. Dezelfde spreker benadrukte het belang van een evenwichtige regulering en van cryptoactiva om innovatie te bevorderen en de Belgische markt concurrerend te houden. Hij vraagt naar een bevoegdheidsverdeling tussen de FSMA en de Nationale Bank. Diezelfde persoon uitte ook zorgen over de directe toegang tot Ombudfin zonder interne bankprocedure, wat volgens hem inefficiënt kan zijn en extra kosten oplevert. Daarnaast prees hij de verbeteringen in Boek V, zoals instantbetalingen en vereenvoudigingen in het financiële verkeer, die de consumenten ten goede komen. Tot slot vroeg hij verduidelijking over thematische volksleningen – Vande Lanotte – in Boek VI, hun effectiviteit, gerealiseerde projecten en fiscale modaliteiten. Waar hebben we dat woord nog gehoord, modaliteiten?

De minister gaf onder meer de volgende antwoorden.

Ten eerste, het wetsontwerp harmoniseert de werking van financiële ombudsdiensten, maar die diensten blijven privaatrechtelijke entiteiten met eigen personeel en budget. Een volledige fusie of synergie is niet voorzien. Het gaat dus over Ombudfin en de Ombudsman van de Verzekeringen.

Ten tweede, Europese regelgeving verplicht de omzetting, waardoor definities beperkt zijn en banken klanten vrij laten kiezen tussen rechter en bemiddelingsdienst.

Ten derde, de FSMA en de Nationale Bank houden toezicht met kosten gedragen door de entiteiten. Cryptodiensten vallen onder dubbele controle en onder de MiCA-verordening. Digitalisering en het gebruik van elektronische platformen verminderen administratieve lasten en respecteren gegevensminimalisatie, inclusief de verwerking van rijksregisternummers en strafregisteruittreksels.

Ten slotte, de opmerkingen van de Raad van State zijn grotendeels opgevolgd, aldus de minister. Sommige suggesties, zoals de expliciete regels voor vergoeding of financiering van de ombudsman, zijn bewust facultatief gehouden om continuïteit en onafhankelijkheid te waarborgen.

Uiteindelijk werd de commissievergadering gesloten met de stemming. Alle artikelen van het wetsontwerp werden aangenomen. Het gehele wetsontwerp werd bij naamstemming aangenomen met tien stemmen voor en vijf onthoudingen.

Ik zal nu de resultaten van de stemming toelichten. Collega's Van der Donckt, Vandeput en Verkeyn stemden vóór, net zoals collega's Michel en Piedboeuf voor de MR, collega's Frank en Hiligsmann voor Les Engagés, collega Tas voor Vooruit, collega Matheï voor cd&v en collega Almaci voor Ecolo-Groen.

De onthoudingen kwamen van collega's Vereeck, Vermeersch, Bayet, Bilmez en ondergetekende; ikzelf heb me dus ook onthouden.

Mijnheer de voorzitter, tot hier het verslag, dat toch door meerderen werd beluisterd, waarvoor mijn grote dank.

De **voorzitter**: Onder meer door uw dienaar. Heel even meende ik dat u de namen van de voor- en de tegenstemmers zou spellen om alle onduidelijkheden uit de wereld te helpen, maar u hebt ze dan toch gewoon voorgelezen. Zo zijn we weer helemaal op de hoogte.

Het is eigenlijk zonde dat op deze toelichting geen uitgebreid debat volgt. Er zijn geen sprekers ingeschreven.

Ik dank collega Van Quickenborne.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1067/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1067/1)**

Het wetsontwerp telt 169 artikelen.

Le projet de loi compte 169 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 169 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 169 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

26 Voorstel van resolutie betreffende de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner (225/1-2)

26 Proposition de résolution relative à la transmissibilité du congé parental au partenaire survivant (225/1-2)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Ellen Samyn, Barbara Pas, Kurt Moons, Dominiek Snelpe, Dieter Keuten, Britt Huybrechts.

De commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen stelt voor het voorstel te verwerpen. **(225/2)**

La commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions propose de rejeter cette proposition. **(225/2)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over het voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

De rapporteurs, de heren Vincent Van Quickenborne en Axel Ronse, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

26.01 Ellen Samyn (VB): Collega's, ons voorstel om het ouderschapsverlof van een overleden ouder overdraagbaar te maken op de langstlevende partner, werd in de commissie weggestemd. Dat betreurt ik, niet voor mijn fractie, maar voor de gezinnen die het echt nodig hebben. De logica achter het voorstel is nochtans eenvoudig: wanneer een ouder vroegtijdig overlijdt, valt het gezin terug op één inkomen, één paar handen en één hart dat plots alles alleen moet dragen.

Collega's, in de commissie werd ons voorstel inhoudelijk nauwelijks betwist, integendeel. Cd&v erkende de zware realiteit voor alleenstaande ouders, maar verwees naar de complexiteit van de grote hervorming, die al jaren op zich laat wachten. Het commissielid namens Vooruit zei expliciet dat Vooruit onze empathie deelt en dat ons doel perfect aansluit bij wat Vooruit met het familiekrediet wil bereiken. Toch stemde dat commissielid tegen, niet omdat Vooruit het oneens is, maar omdat de partij wil blijven wachten. De N-VA noemde onze vraag volkomen legitiem, maar verschoot zich eveneens achter de belofte van een toekomstige hervorming. De MR bevestigde wat we al vaak te horen krijgen, dat er binnenkort een transversale hervorming komt.

Collega's, over de partijgrenzen heen heeft iedereen begrip voor de situatie van de ouder die plots alleen komt te staan, maar blijkbaar wil niemand vandaag de oplossing goedkeuren. Het resultaat? Een parlement dat zich verschuilt achter plannen die al meerdere legislaturen worden aangekondigd, maar nooit werden verwezenlijkt. De thematische verlopen, het familiekrediet, de rugzakjes, ze bestaan voorlopig alleen op papier.

Collega's, ons voorstel is geen ideologisch dossier. Het is een menselijk dossier en vergt een eenvoudige ingreep. Het systeem bestaat al. Het saldo is bekend. De administratie is minimaal en de impact op de begroting is verwaarloosbaar, maar de steun voor jonge weduwen en weduwnaars zou enorm zijn.

Ik herhaal mijn argument van in de commissie. Als we moeten wachten tot de volledige hervorming eindelijk gerealiseerd is, dan is dat wachten op Godot. Ondertussen blijven ouders die hun partner verliezen, alleen achter, alleen met hun verdriet, alleen met hun administratie en alleen met hun kinderen.

Het voorstel zou geen systeemshock veroorzaken. Het is uitvoerbaar, het is logisch en het biedt directe steun in een periode van verdriet, chaos en onzekerheid. Laten we daarom niet blijven vasthouden aan de illusie van een totaalplan dat al jarenlang niet van de grond komt. Soms maakt een kleine, concrete maatregel het grootste verschil in het leven van mensen.

Laten we vooral niet vergeten waarover het dossier werkelijk gaat. Achter elk dossier zit een ouder die plots alleen staat en een kind dat vooral nood heeft aan rust, tijd en aan de nabijheid van zijn overblijvende mama of papa. Ik hoop toch op uw steun.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.
Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.

27 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers (680/1-4)

27 Proposition de loi modifiant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives (680/1-4)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
François De Smet.

De commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing stelt voor het voorstel te verwerpen. **(680/4)**
La commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel propose de rejeter cette proposition. **(680/4)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over het voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'Assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

De rapporteur, de heer Stefaan Van Hecke, verwijst naar het schriftelijk verslag.

27.01 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, chers collègues, quel symbole plus clair et plus frappant que cet hémicycle à moitié vide pour vous exposer la défense de ma proposition de loi visant à interdire aux parlementaires de cumuler leur mandat avec un mandat exécutif de bourgmestre ou d'échevin. C'est évidemment une proposition qui nous met tous dans un certain inconfort. Pourtant, il s'agit de mettre fin à une hypocrisie qui, pour les citoyens, est de plus en plus inaudible.

Représenter le peuple au Parlement ou diriger sa commune, ce sont des belles et nobles fonctions. Et quand on a la chance d'opérer l'une ou l'autre, on doit le faire à temps plein. C'est aussi simple que cela. C'est une question de respect vis-à-vis de l'électeur et du contribuable. Peut-on en finir avec cette hypocrisie consistant à faire croire qu'il est humain de cumuler des fonctions qui sont, dans leur esprit, des temps plein? En général, à ce stade-là du raisonnement, on me répond: "Oui, mais, tout de même, l'ancrage local, c'est extrêmement important".

C'est extrêmement intéressant de voir qu'on ne pose jamais le problème dans l'autre sens. On ne se pose jamais la question de savoir pourquoi il est si facilement admis que la fonction de parlementaire ne devrait pas être prestée à temps plein. Sur une semaine de travail, soyons francs, un parlementaire est deux jours en commission, un jour en plénière, il a donc encore deux jours entiers pour préparer ses dossiers, étudier ses sujets, rencontrer des citoyens, etc. Dans son temps de travail, le parlementaire a donc déjà tous les outils pour ne pas être déconnecté. C'est même son devoir.

Quelle est donc cette idée bizarre insinuant qu'il faudrait être bourgmestre ou échevin pour ne pas être déconnecté? Mon parti DéFI a créé le décumul en Région bruxelloise grâce à l'action du ministre Clerfayt. Nous en sommes assez fiers et nous voudrions étendre cette bonne pratique bruxelloise à l'ensemble du royaume. Non, il n'est pas normal qu'un parlementaire ne soit pas chaque jour, chaque heure de travail en train d'œuvrer à ce pour quoi il ou elle a été élu.

Et non, chers collègues des Engagés, la solution biscornue que vous avez inventée consistant à garder le cumul des mandats, mais en demandant à vos mandataires de reverser leur salaire de bourgmestre à des associations – quelles associations et sous contrôle de qui? –, cela ne va pas non plus. Est-il normal que la Chambre paie vos bourgmestres ou échevins pendant qu'ils travaillent sur le terrain local et que vous soustrayiez de l'argent public au profit d'ASBL que vous avez choisies? Non, désolé, cela n'a aucun sens!

Et, à ceux qui m'ont dit en commission: "Oui, je cumule, mais moi, monsieur, je travaille 80 heures par semaine et tous les week-ends", je réponds: "Oui, est-ce vraiment une bonne nouvelle?" Je ne pense pas qu'on a spécialement besoin de parlementaires qui n'ont plus de vie. On a besoin de parlementaires qui prennent le temps de faire leur travail, de se former, de travailler ici dans un monde de plus en plus compliqué quel que soit le sujet et de conserver une vie de famille et un équilibre. Les citoyens ne veulent pas de super-héros, ils veulent des gens connectés aussi à leur famille et à leur réalité familiale.

On m'a demandé en commission pourquoi limiter le débat aux fonctions politiques car de nombreux mandataires cumulent des mandats avec une fonction privée. C'est tout à fait exact mais je ne veux pas tous vous traumatiser d'un seul coup. C'est vrai que ce débat se pose. La question est de savoir si celles et ceux d'entre nous qui exercent des fonctions à côté peuvent les cumuler valablement avec une fonction de parlementaire. Nous avons évidemment tous eu des vies à côté. Conserver son bureau d'avocat, exercer des prestations de médecin ou sa fonction de chef d'entreprise quelques heures ou un jour par semaine doit rester quelque chose de possible. Cela doit rester autorisé ne serait-ce que pour pouvoir conserver après son mandat la faculté de retrouver son travail, ce qui remettrait à égalité avec le fonctionnaire qui, lui, peut prendre un congé politique et retrouver son travail plein et entier après son mandat.

Mais je pense que le nombre de mandats successifs devrait être limité. On devrait instaurer une forme de congé politique afin que toute personne qui entre en politique puisse aussi en sortir extrêmement facilement. Je crois que ce cumul est un frein au renouvellement de la classe politique. Y mettre fin serait un signal bien plus fort que se priver, chers collègues, d'indexer nos salaires quelques années, ce qui ne parlera absolument pas à la population. Je vous le garantis, tôt ou tard, la pression citoyenne nous invitera à franchir ce pas.

Je vous invite, chers collègues, avec enthousiasme mais réalisme, à être courageux, visionnaires et à adopter cette loi qui constituerait un pas significatif en termes de bonne gouvernance.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.
Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.

28 Regeling van de werkzaamheden

28 Ordre des travaux

Collega's, aan de orde zijn nu de interpellaties, maar in samenspraak met de interpellanten en de regering worden die uitgesteld tot volgende week.

Mededelingen

Communications

29 Eventuele vervolgingen ten laste van een lid

29 Poursuites éventuelles à charge d'un membre

Bij brief van 27 november 2025 zendt de procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent documenten over, om de Kamer in de mogelijkheid te stellen met toepassing van artikel 59, eerste lid, van de Grondwet eventuele vervolgingen ten laste van één onzer collega's toe te laten.

Par lettre du 27 novembre 2025, le procureur général près la cour d'appel de Gand a communiqué des documents afin de mettre la Chambre en mesure d'autoriser éventuellement des poursuites à charge de l'un de nos collègues en application de l'article 59, al. 1er, de la Constitution.

Overeenkomstig artikel 160 van het Reglement worden de documenten naar de commissie voor Vervolgingen verzonden.

Conformément à l'article 160 du Règlement, les documents sont renvoyés à la commission des Poursuites.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

30 Verzending van amendementen naar een commissie

30 Renvoi d'amendements en commission

Ik heb amendementen ontvangen van de heer Julien Matagne cs op het wetsvoorstel tot verlenging van het verminderingsmechanisme van de retributie voor het gebruik van de spoorweginfrastructuur ten voordele van het goederenvervoer per spoor, zoals vastgesteld in titel 6 van de programmawet van 27 december 2021, nr. 1197/1.

J'ai reçu des amendements de M. Julien Matagne et consorts à la proposition de loi portant prolongation du mécanisme de réduction de la redevance d'utilisation de l'infrastructure ferroviaire en faveur du fret ferroviaire, établi par le titre 6 de la loi programme du 27 décembre 2021, n° 1197/1.

Ik stel u voor deze amendementen te verzenden naar de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen (art. 93, nr. 1, van het Reglement).

Je vous propose de renvoyer ces amendements en commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales (art. 93, n° 1, du Règlement).

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observations? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geheime stemming (voortzetting)

Scrutin secret (continuation)

31 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid met de hoedanigheid van arts – Uitslag van de stemming

31 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination d'un membre suppléant néerlandophone en qualité de médecin – Résultat du scrutin

Stemmen	93	Votants
Blanco of ongeldig	0	Blancs ou nuls
Geldig	93	Valables
Tweederde-meerderheid	62	Majorité des deux tiers

De heer Paul Verbeke heeft 93 stemmen gekregen.

M. Paul Verbeke a obtenu 93 voix.

De heer Paul Verbeke, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Patrick Verheijen uitgeroepen met de hoedanigheid van arts.

M. Paul Verbeke ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est proclamé membre suppléant de M. Patrick Verheijen en qualité de médecin.

32 Verzoek om advies aan de Federale Deontologische Commissie

32 Demande d'avis à la Commission fédérale de déontologie

Artikel 4, § 2, eerste lid, van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie en houdende de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen bepaalt dat de commissie als opdracht heeft om algemene adviezen of aanbevelingen te formuleren, op het vlak van deontologie, ethiek en belangenconflicten op basis van een verzoek ondertekend door minstens vijftig leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

L'article 4, § 2, alinéa 1er, de la loi du 6 janvier 2014 portant création d'une Commission fédérale de déontologie et contenant le Code de déontologie des mandataires publics dispose que la commission a pour mission de formuler des avis ou des recommandations à caractère général en matière de déontologie et d'éthique et de conflits d'intérêts, sur la base d'une demande signée par au moins cinquante membres de la Chambre des représentants.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters stel ik u voor om dit advies in te winnen voor:

- het voorstel tot wijziging van de Deontologische code voor de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers, wat de reizen van de parlementsleden betreft (nr. 699);

- het voorstel tot wijziging van de Deontologische code voor de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers, wat de reizen van de parlementsleden betreft (nr. 1138).

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents, je vous propose de demander cet avis pour:

- la proposition de modification du Code de déontologie des membres de la Chambre des représentants, en

ce qui concerne les voyages des parlementaires (n° 699);
- la proposition de modification du Code de déontologie des membres de la Chambre des représentants en ce qui concerne les voyages parlementaires (n° 1138).

We zullen hiervoor overgaan tot een elektronische telling.
Nous allons pour cela procéder à un comptage électronique.

Opgelet, voor de elektronische telling maken we enkel gebruik van de groene stemknop.
Je vous rappelle que pour le comptage électronique nous utilisons uniquement le bouton vert.

Wie het verzoek steunt, drukt op de groene stemknop.
Pour soutenir la demande, il faut appuyer sur le bouton vert.

Wie het verzoek niet steunt, gebruikt geen enkele knop.
Pour la rejeter, il ne faut rien faire.

Bij een telling kan men zich niet onthouden.
Lors d'un comptage il n'est pas possible de s'abstenir.

*Er wordt overgegaan tot een elektronische telling.
Il est procédé au comptage électronique.*

(Stemming/vote 1)

Uitslag van de telling: 90 leden hebben JA geantwoord.
Résultat du comptage: 90 membres ont répondu OUI.

Bijgevolg neemt de Kamer het verzoek aan. Het verzoek zal naar de Federale Deontologische Commissie worden gezonden.
En conséquence, la Chambre adopte la demande. Par conséquent, cette demande sera transmise à la Commission fédérale de déontologie.

33 Urgentieverzoeken van de regering **33 Demandes d'urgence émanant du gouvernement**

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (nr. 1178/1).
Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi modifiant diverses dispositions en matière sociale (n° 1178/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

33.01 **Eléonore Simonet**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, l'urgence est demandée sur ce projet avec la motion suivante: le paiement du pécule de vacances pour les jours de vacances non pris est effectué par l'employeur en décembre de l'année de vacances. La cotisation correspondante est donc incluse dans les cotisations dues pour le quatrième trimestre. Celles-ci sont déclarées et traitées concrètement au premier trimestre de l'année x+1. Il est donc important qu'à ce moment-là, la base légale pour un traitement correct des réductions de cotisations sur cette cotisation soit disponible.

En ce qui concerne les codes NACE, il est important de clarifier dès que possible qu'il n'y a pas de modification du champ d'application pour un certain nombre de mesures en matière de cotisations et de réductions de cotisations, qui font référence aux codes NACE pour ce champ d'application.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot verlenging van bepaalde maatregelen voorzien in de wet van 20 november 2022 houdende maatregelen aangaande de personeelsschaarste in de zorgsector (nr. 1180/1). Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi prolongeant certaines mesures prévues par la loi du 20 novembre 2022 portant des mesures concernant la pénurie de personnel dans le secteur des soins (n° 1180/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

33.02 Eléonore Simonet, ministre: Chers collègues, concernant ce texte, la motivation est la suivante. Les mesures préférentielles prennent fin le 31 décembre 2025. Un traitement urgent est donc dans l'intérêt de la sécurité, tant des employeurs que des travailleurs du secteur des soins de santé.

Je vous remercie par avance.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.

33.03 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik vrees dat de meerderheid niet in aantal is. Wij stellen vast dat de premier niet bereid was om op de interpellaties van collega's Van Quickenborne en Vereeck te antwoorden, maar u ziet dat wij constructief zijn en dat we hier wel blijven zitten.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bertrand.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 2026 (nr. 1200/1). Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi de finances pour l'année budgétaire 2026 (n° 1200/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

33.04 Eléonore Simonet, ministre: Je me permets de reprendre, sur la troisième demande d'urgence, le projet de loi de finances pour l'année budgétaire 2026. L'urgence est demandée sur ce projet puisque cette loi doit être publiée au *Moniteur belge* avant la fin du mois de décembre, afin que les crédits pour les mois de janvier, février et mars puissent être mis à la disposition des différents départements. Si cette loi n'est pas publiée au *Moniteur belge* avant le 1er janvier 2026, aucune dépense ne pourra être effectuée à partir de cette date.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot vaststelling van het legercontingent voor het jaar 2026 (nr. 1201/1). Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi fixant le contingent de l'armée pour l'année 2026 (n° 1201/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

33.05 **Eléonore Simonet**, ministre: La quatrième demande d'urgence concerne un projet de loi fixant le contingent de l'armée pour l'année 2026. L'urgence est demandée et motivée par le fait que ce projet de loi fixe le contingent de l'armée pour l'année 2026 et doit, dès lors, entrer en vigueur le 1er janvier 2026. Conformément à l'article 183 de la Constitution, "le contingent de l'armée est voté annuellement". Afin de permettre au gouvernement de respecter ses engagements, l'urgence vous est, dès lors, demandée, chers collègues.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Le président: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

*De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.*

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg (nr. 1206/1). Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de soins de santé (n° 1206/1).

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.
Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

33.06 **Eléonore Simonet**, ministre: La dernière demande d'urgence concerne un projet de loi portant des dispositions diverses en matière de soins de santé. L'urgence est notamment motivée par la nécessité de faire entrer en vigueur la réglementation concernée le 1er janvier 2026, pour des raisons de sécurité juridique et afin de garantir la continuité des soins.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

*De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.*

34 Inoverwegingen **34 Prises en considération**

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.
Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Urgentieverzoeken **Demandes d'urgence**

Nous avons deux demandes d'urgence, la première est une proposition de résolution pour la prise en compte de la pénibilité pour l'accès et le calcul des pensions de retraite de M. Magnette et consorts, n° 1210/1.

34.01 Pierre-Yves Dermagne (PS): Monsieur le président, cette proposition de résolution vise à introduire et à reconnaître des critères de pénibilité pour les travailleuses et les travailleurs de ce pays, à prendre en compte dans le calcul de leurs pensions et pour calculer l'âge de départ à la pension.

Vu les débats qui sont toujours en cours au sein du gouvernement sur une éventuelle réforme des pensions, nous proposons que la Chambre accorde l'urgence à l'examen de cette proposition qui pourra être débattue dans le cadre des travaux avec – ou contre – les textes du gouvernement, puisqu'il s'agit ici d'enfin tenir compte de la pénibilité des différents métiers, des différentes fonctions, pour le calcul de la pension et l'âge de départ à la pension.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Le président: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

*De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.
L'urgence est rejetée par assis et levé.*

Er is een vraag voor urgentie van een wetsvoorstel van collega Verkeyn, en consoorten, houdende wijziging van de artikelen 368 en 368/1 van het wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 en wijziging betreffende de jaarlijkse taks op de kredietinstellingen, nr. 1213/1.

34.02 Charlotte Verkeyn (N-VA): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, ik vraag de urgentie voor dit wetsvoorstel om twee redenen.

Ten eerste, omdat er recente rechtspraak is over de verjaringstermijn van de terugvordering van de niet-ingekohierde roerende voorheffing. Om dringend rechtszekerheid te bieden, bepalen we dat het opnieuw geldt dat de rechtsovereenkomst ontvankelijk is vanaf er administratief beroep is ingesteld binnen de eerst toepasselijke termijn.

Ten tweede, vragen we de urgentie omdat er gepland wordt de bankentaks vanaf het aanslagjaar 2026 te verhogen. Daarom moeten we de aanpassingen gewijzigd hebben op uiterlijk 30 december 2025.

34.03 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mag ik toch mijn verwondering uitdrukken over dit wetsvoorstel?

Dit wetsvoorstel is identiek aan de amendementen die deze week zijn aangenomen in de commissie voor Financiën. De 'regering' lanceert het ene initiatief na het andere, terwijl het ene al loopt in de commissie. Ik vraag me af of de regering dan zo hopeloos is, voorzitter, dat ze die bankentaks er niet zal doorkrijgen voor het einde van het jaar. Wat komt er nog aan wetsvoorstellen?

In elk geval, ik vind dit vrij ongezien. Daarom zullen wij deze vraag tot urgentie niet steunen.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.
Le président: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

*De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
L'urgence est adoptée par assis et levé.*

Naamstemmingen

Votes nominatifs

Stemafspraken Pairages

Collega's, alvorens we overgaan tot de naamstemmingen, vraag ik u de stemafspraken bekend te maken waarbij een lid zich onthoudt bij de stemming in overleg met een afwezig lid.

Chers collègues, avant de procéder aux votes nominatifs, je vous propose d'annoncer les pairages par lesquels un membre s'abstient de voter en accord avec un membre absent.

Zijn er stemafspraken?

Y a-t-il des accords de pairage?

34.04 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Je souhaite annoncer que ma collègue Rajae Maouane va pairer avec Charlotte Deborsu.

Le **président**: Merci.

Dan gaan we nu over tot de naamstemmingen.

Nous allons donc maintenant procéder aux votes nominatifs.

35 Wetsontwerp tot wijziging van artikel 7 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (1009/6)

35 Projet de loi modifiant l'article 7 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (1009/6)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	115	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	17	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1009/7)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1009/7)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

36 Wetsontwerp tot wijziging van artikel 116 van de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen, inzake de datums waarop de rapportageverplichtingen van toepassing worden (nieuw opschrift) (1036/5)

36 Projet de loi modifiant l'article 116 de la loi du 2 décembre 2024 relatif à la publication, par certaines sociétés et groupes, d'informations en matière de durabilité et à l'assurance de l'information en matière de durabilité et portant dispositions diverses, en ce qui concerne les dates d'entrée en application des obligations de publication (1036/5)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	84	Oui
Nee	30	Non
Onthoudingen	19	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1036/6)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1036/6)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

37 Wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving betreffende de vergoedingspensioenen en de wetgeving betreffende de herstelpensioenen ingevolge daden van terrorisme (973/5)

37 Proposition de loi modifiant la législation concernant les pensions de réparation et la législation concernant les pensions de dédommagement suite aux actes de terrorisme (973/5)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	121	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(973/6)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(973/6)**

38 Wetsontwerp betreffende de financiële ondersteuning van sommige buitenlandse militairen die een opleiding volgen aan een Belgische militaire onderwijsinstelling (980/6)

38 Projet de loi relatif au soutien financier de certains militaires étrangers qui suivent une formation dans un établissement d'enseignement militaire belge (980/6)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	94	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	39	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(980/7)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (980/7)

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

39 Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het statuut van de militairen (981/7)

39 Projet de loi modifiant diverses dispositions relatives au statut des militaires (981/7)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)			
Ja	130		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	1	Abstentions	
Totaal	131		Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp en de bijlage aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (981/8)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi et l'annexe. Il sera soumis à la sanction royale. (981/8)

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

40 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School (990/6)

40 Projet de loi modifiant la loi du 18 mars 1838 organique de l'École royale militaire (990/6)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)			
Ja	102		Oui
Nee	30		Non
Onthoudingen	1	Abstentions	
Totaal	133		Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (990/7)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (990/7)

41 Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, teneinde bij een echtscheiding de mogelijkheden tot toewijzing van de gezinswoning te verruimen en die toewijzing bij een beëindiging van een wettelijke samenwoning mogelijk te maken (483/6)

41 Proposition de loi modifiant le Code civil visant à étendre les possibilités d'attribution du logement familial lors du divorce et à la rendre possible lors de la cessation de la cohabitation légale (483/6)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)		
Ja	133	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(483/7)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(483/7)**

42 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, ter verduidelijking van de aard van het beroep tegen de beslissing van de commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (384/1)

42 Proposition de loi modifiant la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres afin de préciser la nature des recours contre les décisions rendues par la Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels (384/1)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
Ja	133	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Senaat worden overgezonden. **(384/4)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera transmise en tant que projet de loi au Sénat. **(384/4)**

43 Wetsvoorstel tot bekrachtiging van koninklijke besluiten inzake inkomstenbelastingen (1189/1)

43 Proposition de loi portant ratification d'arrêtés royaux en matière d'impôts sur les revenus (1189/1)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)		
Ja	84	Oui
Nee	0	Non

Onthoudingen	49	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1189/4)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1189/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

44 Wetsontwerp tot uitvoering van Verordening (EU) 2023/1114 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende cryptoactivamarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) 1093/2010 en (EU) 1095/2010 en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/1937, en van verordening (EU) 2023/1113 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 en houdende diverse financiële bepalingen (1067/1)

44 **Projet de loi mettant en oeuvre le règlement (UE) 2023/1114 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les marchés de crypto-actifs, et modifiant les règlements (UE) 1093/2010 et (UE) 1095/2010 et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/1937, et le règlement (UE) 2023/1113 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les informations accompagnant les transferts de fonds et de certains crypto-actifs, et modifiant la directive (UE) 2015/849 et portant des dispositions financières diverses (1067/1)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	79	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	54	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1067/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1067/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

45 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van het voorstel van resolutie betreffende de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner (225/1-2)

45 **Proposition de rejet par la commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions de la proposition de résolution relative à la transmissibilité du congé parental au partenaire survivant (225/1-2)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)		
Ja	116	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 225/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 225/1 est donc rejetée.

46 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers (680/1-4)

46 Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de loi modifiant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives (680/1-4)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)		
Ja	121	Oui
Nee	7	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het wetsvoorstel nr. 680/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi n° 680/1 est donc rejetée.

47 Goedkeuring van de agenda

47 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Er is een aanvulling op degene die u eerst was bezorgd, met twee interpellaties die verschoven zijn.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (Nee)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Y a-t-il une observation à ce sujet ? (Non)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 11 december 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 11 décembre 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 18.21 uur.

La séance est levée à 18 h 21.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 080 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 080 annexe.

**DETAIL VAN
NAAMSTEMMINGEN****DE DETAIL DES
NOMINATIFS****DES****VOTES**

Elektronische telling – comptage électronique: 1

Ja	90	Oui
----	----	-----

Naamstemming - Vote nominatif: 2

Ja	115	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hiligsmann Serge, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	17	Abstentions
--------------	----	-------------

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Dillen Marijke, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Samyn Ellen, Sneepe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Naamstemming - Vote nominatif: 3

Ja	84	Oui
----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy,

Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandeberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	30	Non
-----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Boukili Nabil, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Mertens Peter, Meunier Marie, Mutyebele Ngoi Lydia, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Schlitz Sarah, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen, Yigit Ayse

Onthoudingen	19	Abstentions
--------------	----	-------------

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, Dillen Marijke, Keuten Dieter, Maouane Rajae, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Naamstemming - Vote nominatif: 4

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhloufi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	11	Abstentions
--------------	----	-------------

Boukili Nabil, De Smet François, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Maouane Rajae, Mertens Peter, Ribaud Julien, Van den Bosch Annik, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 5

Ja	94	Oui
----	----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaecker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	39	Abstentions
--------------	----	-------------

Bertrand Alexia, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Maouane Rajae, Mertens Peter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 6

Ja	130	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaecker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît,

Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Vander Elst Kjell

Naamstemming - Vote nominatif: 7

Ja	102	Oui
----	-----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	30	Non
-----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Boukili Nabil, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Mertens Peter, Meunier Marie, Mutyebele Ngoi Lydia, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Schlitz Sarah, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Maouane Rajae

Naamstemming - Vote nominatif: 8

Ja	133	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaecker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Tryuman Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobayeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 9

Ja	133	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaecker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle

Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 10

Ja	84	Oui
----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	49	Abstentions
--------------	----	-------------

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Smet François, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Maouane Rajae, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lysebettens Jeroen, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 11

Ja	79	Oui
----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	54	Abstentions
--------------	----	-------------

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Witte Kim, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Maouane Rajae, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 12

Ja	116	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton

Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	17	Non
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Dillen Marijke, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 13

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludvine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandenberg Victoria, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	7	Non
-----	---	-----

De Smet François, Schlitz Sarah, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

